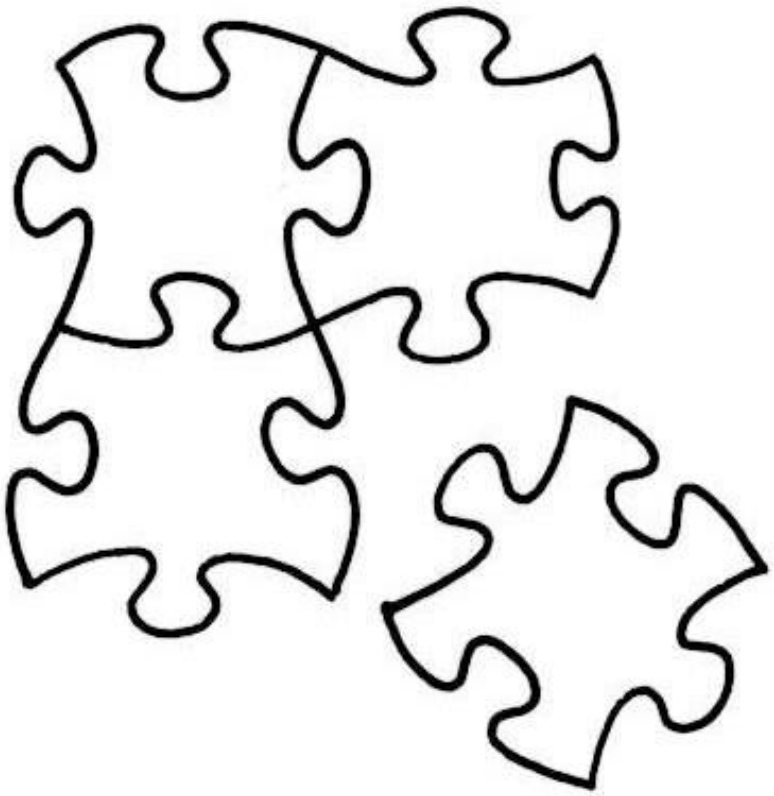
Aandachtsvelden in het sociaal domein

“decentralisatie, integraliteit en transformatie”

Inhoudsopgave

1.	Inleiding, aanleiding en leeswijzer	pagina 3
2.	Begrippenkader	pagina 5
3.	Analyse gemeente	pagina 6
4.	Beschrijving en analyse sociaal domein	pagina 10
5.	Specifieke groepen	pagina 15
6.	Gemaakte beleidskeuzes	pagina 22
7.	Huidige dienstverlening	pagina 27
8.	Beleidsdoelstellingen	pagina 30
9.	Aanbevelingen en indicatoren	pagina 32
10.	Bijlagen	pagina 37

1

Inleiding
Dit document schetst een beeld van het sociaal domein in de gemeente Duiven, op basis van lokaal beschikbare gegevens. Bij het verzamelen van de gegevens is gebleken dat er enkel gegevens in de gemeentelijke systemen beschikbaar zijn rond de drie grote decentralisaties uit 2015 (Participatiewet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning, Jeugdwet). Het betreft zowel een schets van de huidige situatie, alsook een blik op de toekomst. Welke beleidskeuzes zijn er tot nog toe gemaakt, welke doelen worden hierbij nagestreefd en welke dienstverlening is hiervoor ontwikkeld? En zijn de gestelde doelen en geboden dienstverlening in lijn met de wijze waarop het sociaal domein in Duiven zich ontwikkelt? Het overzicht dat hierdoor wordt verkregen helpt nieuwe beleidskeuzes te maken, waarbij indicatoren worden opgesteld die de voortgang van de resultaten van de nieuwe beleidskeuzes bewaken. Het eerder vastgestelde strategisch kader uit de dynamische transformatie agenda dient voor dit document als onderlegger.

Aanleiding
Bij de decentralisaties in 2015 is er destijds voor het gehele sociaal domein een opdracht tot transformeren geformuleerd. Immers, wanneer gemeenten zorg indiceren voor hun inwoners gebeurt dit dichter bij de inwoners, is de gedachte. In de eerste jaren na de decentralisatie lag de focus op transitie. Sinds enige tijd is deze focus verschoven van transitie naar transformatie. Deze bestuurlijk en ambtelijk gedragen gedachte is de basis voor het schrijven van een transformatie plan.

Daarnaast heeft de rekenkamer een rapport uitgebracht over de integraliteit in het sociaal domein in Duiven. De conclusie van het rekenkamerrapport luidt dat het beleid binnen het sociaal domein in Duiven integraal van aard is. Echter is dit beleid vervolgens slechts in beperkte mate uitgewerkt in uitvoeringsplannen en samenwerkingsconvenanten, en nog onvoldoende SMART geformuleerd. Tevens constateert de rekenkamer dat de basisinformatie nog beter verwerkt kan worden tot beleidsinformatie die zicht biedt op de integrale uitvoering en resultaten in het sociaal domein. Deze beleidsinformatie dient (deels) te worden teruggekoppeld naar de gemeenteraad zodat zij haar kader stellende taak goed uit kan voeren. Hiervoor heeft de rekenkamer aanbevelingen gedaan.

Ten slotte is er door financiële ontwikkelingen en een toename in het volume van de ingezette zorg in het sociaal domein sprake van een toenemende behoefte en zelfs noodzaak om grip te krijgen op het sociaal domein. Wie zijn onze klanten, wat bieden wij hen en wat zijn hiervan het effect en de kosten, zijn vragen die dringend een antwoord behoeven. De aanbevelingen van het rekenkamerrapport dragen zodanig bij aan de transformatie en het verkrijgen van grip op het sociaal domein dat er besloten is de verschillende opdrachten bijeen te voegen om te komen tot het document dat nu voor ligt.

Relatie met andere documenten
Het is inmiddels bekend dat ook de gemeente Duiven hard moet werken om grip te houden op het sociaal domein. Op diverse manieren wordt geprobeerd dit voor elkaar te krijgen. Zo is er het project “jeugdzorg in de hand”. Tevens is er een proces regisseur aangesteld met de opdracht om op proces niveau te kijken waar er verbeteringen kunnen worden aangebracht. Daarnaast is er een begroting met complementair daaraan bezuiniging voorstellen. En tot slot is er de reeds langer bestaande dynamische transformatie agenda. Dit document probeert aan al die initiatieven complementair te zijn. De aanbevelingen zijn bedoeld om in de komende jaren mee aan de slag te gaan, al naar gelang de urgentie die het onderwerp vraagt. In dat opzicht zal dit document een levend document zijn dat, op basis van nieuwe inzichten, steeds zal veranderen om input te leveren voor te ontwikkelen beleid. Rapportage over de voortgang kan dan plaatsvinden binnen de P&C cyclus en in de kwartaalrapportages.

Leeswijzer

In dit document wordt allereerst, op basis van lokaal beschikbare gegevens, een beeld geschetst van de gemeente Duiven en specifiek het sociaal domein (hoofdstuk 3 en 4). Daarna worden, op basis van de gemaakte schetsen, aanvullende literatuur en ervaringen van de uitvoering doelgroepen gevormd, waarvoor per doelgroep risicofactoren worden onderscheiden (hoofdstuk 5). Vervolgens zal worden ingezoomd op de manier waarop tot nog toe beleidskeuzes zijn gemaakt (hoofdstuk 6). In hoofdstuk 7 wordt een overzicht gegeven van het huidige aanbod van voorzieningen, waarna dit gekoppeld wordt aan de risicofactoren en huidige staat van het sociaal domein. Hieruit volgen conclusies. Worden alle onderscheiden doelgroepen goed bediend met inachtneming van de risicofactoren? Ten slotte worden op basis van deze analyse de beleidsdoelstellingen SMART geformuleerd (met bijbehorende indicatoren, hoofdstuk 8) en worden aanbevelingen en bijbehorende indicatoren geformuleerd om beter aan te sluiten bij de doelgroepen en de beleidsdoelstellingen (hoofdstuk 9).

2

Begrippenkader

Nulde lijn of algemene voorziening:
Algemene voorzieningen zijn voorzieningen die door iedereen waarvoor ze bedoeld zijn op eenvoudige wijze en zonder aanvraagprocedure of indicatie te verkrijgen zijn. Onder algemene voorzieningen verstaan we voorzieningen die de zelfredzaamheid en participatie van de inwoner ondersteunen. Algemene voorzieningen zijn voorliggend aan maatwerkvoorzieningen en dat betekent dat, als er een geschikte algemene voorziening voorhanden is, er geen maatwerkvoorziening wordt verstrekt.

Eerste lijn voorziening:
Eerstelijnszorg is zorg waar de inwoner zelf, zonder verwijzing, naartoe kan gaan. Dit kan behandeling zijn door de huisarts, tandarts, fysiotherapeut, maatschappelijk werker of wijkverpleegkundige, maar ook ondersteuning door het lokale sociale team van de gemeente.

Tweede lijn voorziening:
In de tweede lijn werken zorgverleners die gespecialiseerd zijn. Als een inwoner zorg wil krijgen van een specialist moet de inwoner daar zelf naar vragen. Om in contact te komen met een specialist moet de inwoner eerst bij een eerste lijn zorgverlener zijn geweest, meestal is dat de huisarts, maar dat kan ook het Sociaal Loket.

Multi probleem:
Van Multi-probleem is sprake als er aanspraak wordt gemaakt op meer dan 2 voorzieningen die uit de verschillende wetten binnen het sociaal domein worden verstrekt.

Kwetsbaar:
Kwetsbaar betekent hier dat er sprake is van een gebrek aan hulpbronnen in bijvoorbeeld inkomen, werk, opleiding, lichamelijk functioneren, psychisch functioneren of een beperkt netwerk. (definitie Sociaal Cultureel Planbureau)

Integraal werken:
Integraal werken betekent dat er samenhang is in de aanpak: een congruente aanpak. We kunnen daarbij twee aspecten onderscheiden:
- vanuit het perspectief van de klant/inwoner: een samenhangende aanpak die aandacht heeft voor alle leefgebieden en alle vraagstukken waar de klant mee worstelt.
- vanuit organisatorisch perspectief: professionals werken met elkaar samen en stemmen processen, werkwijze en expertise op elkaar af om tot een gezamenlijk plan voor de klant te komen.

3

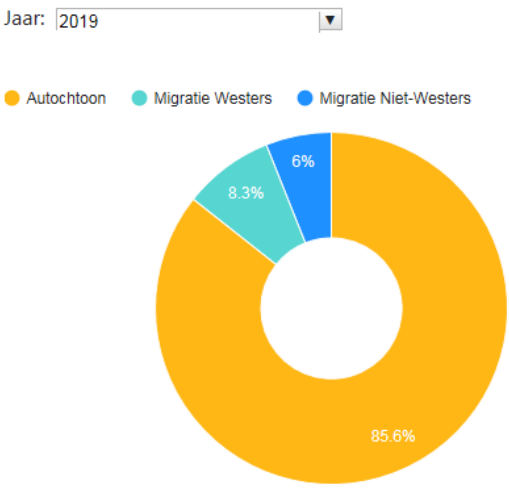
Analyse gemeente Duiven

Voor een goede schets van de gemeente Duiven zijn data geclusterd op onderwerp.

Inwoneraantal en bevolkingsopbouw
Het inwoneraantal van Duiven is 25.332. Het overgrote deel van de inwoners is autochtoon (85.6%). Van de overige groep zijn 8% van de migranten westers, slechts 6% van de inwoners van de gemeente Duiven is niet-westerse migrant. Het aantal inwoners is sinds 2014 licht gedaald (allecijfers.nl). De grootste leeftijdsgroep is die van 45 tot 65 jaar (8.576 inwoners). In totaal zijn er 13.228 mensen ouder dan 45 jaar. De bevolkingsprognose toont aan dat voor Duiven het percentage inwoners van 65 jaar en ouder met 33% zal groeien in 10 jaar, van 4800 naar 6900. Momenteel woont het grootste gedeelte van de 65+ers in Groessen. Daarentegen neemt de bevolking van 20-65 jaar af met 2000 inwoners, en daalt ook het aantal inwoners in de categorie 0-20 jarigen, van 5400 naar 4300. Deze laatste daling is al enkele jaren ingezet (CBS). Het beleid van de gemeente Duiven is er wel op gericht om deze daling een halt toe te roepen waardoor het inwoners aantal in de toekomst stabiel kan blijven. Op dit moment is er echter nog sprake van vergrijzing én ontgroening in Duiven.

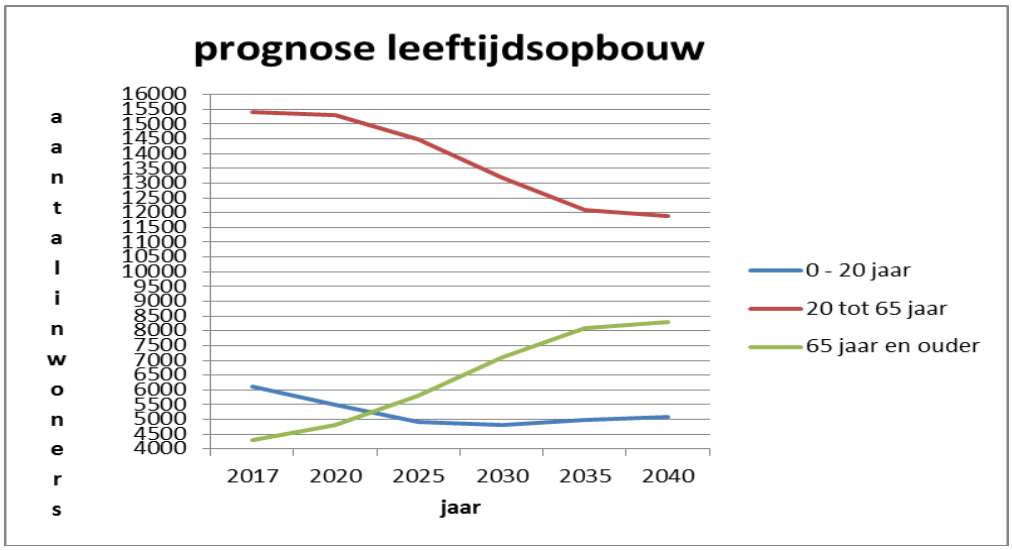
Tabel 1: Demografische gegevens Duiven

Aantal inwoners	25.332
Mannen	12.516
Vrouwen	12.816
0 tot 15 jaar	3.792
15 tot 25 jaar	3.242
25 tot 45 jaar	5.070
45 tot 65 jaar	8.576
65 jaar of ouder	4.652

Bron: allecijfers.nl

Figuur 1: Bevolkingsprognose Duiven

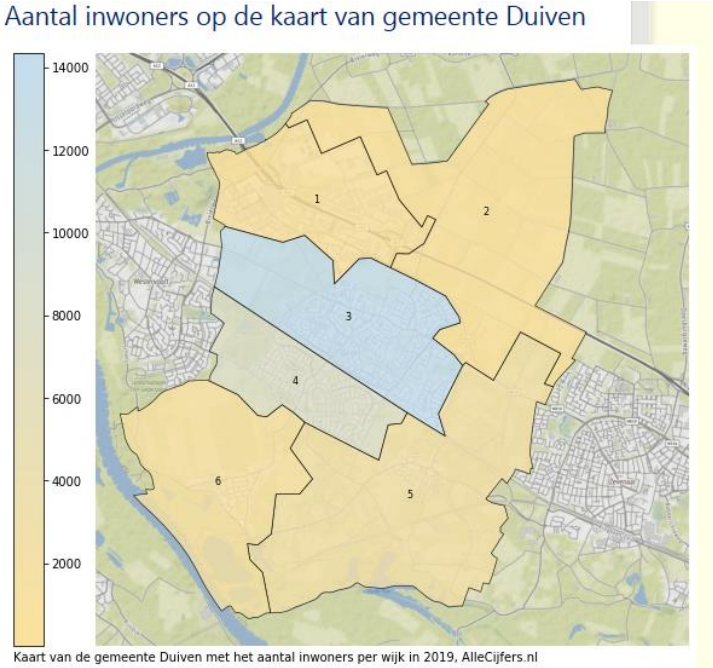

Volwassenen en ouderen

Bouwen en wonen

Het totaal aantal woningen in Duiven is 10.707. Een aanzienlijk deel hiervan bestaat uit koopwoningen (66%), er is slechts een kleine particuliere huursector. Het grootste gedeelte van de huizen is ouder dan 30 jaar, tevens is er een grote groep huizen 20-30 jaar oud. Slechts 11% van de huizen is na 2000 gebouwd (bron: allecijfers.nl). Wat betreft de sociale huurwoningen (27% van totaal) heeft Vivare 75% van de markt in handen.

Figuur 2: Verdeling inwoners per wijk Duiven

Kaart van de gemeente Duiven met het aantal inwoners per wijk in 2019, AlleCijfers.nl

Kaart van de gemeente Duiven met het aantal inwoners per wijk in 2019. De cijfers op de kaart geven de volgende wijken weer: 1: Wijk 01 bedrijventerrein, 2: Wijk 02 buitengebied, 3: Wijk 03 Duiven Noord, 4: Wijk 04 Duiven Zuid, 5: Wijk 05 Groessen, 6: Wijk 06 Loo.

Bron: allecijfers.nl

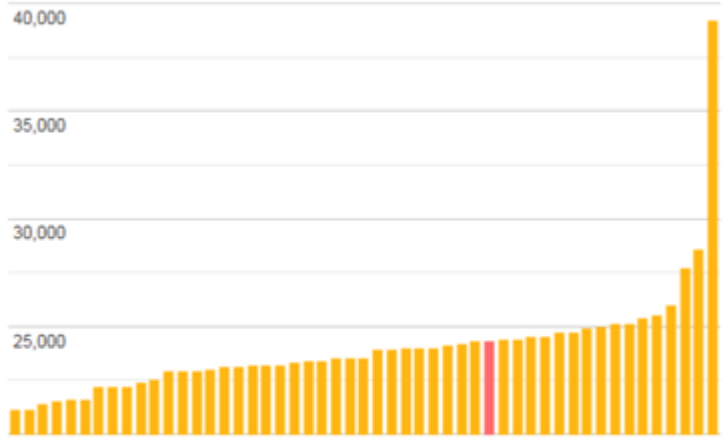
De inwoners van gemeente Duiven wonen voornamelijk in Duiven Noord en Duiven Zuid. De dorpen Groessen en Loo zijn dunbevolkt (zie figuur 2).

Werk en inkomen
Per 100 inwoners zijn er in de gemeente Duiven 25% meer banen dan gemiddeld in Nederland. Duiven is door zijn geografische ligging net voor/over de grens met Duitsland, en aan de belangrijke snelweg A12 een ideale tussenstop voor de transportsector. De meeste banen in Duiven hebben dan ook betrekking op zakelijke dienstverlening en handel.

Tevens is het aantal bijstandsgerechtigden laag. Per 1000 inwoners zijn dit er 28, tegenover gemiddeld 40 in Nederland. Duiven lijkt te hebben geprofiteerd van de goede economische ontwikkeling in Nederland. Het percentage bijstandsgerechtigden is de laatste jaren licht gedaald. Tevens zijn er 45% minder lopende re-integratie voorzieningen dan het landelijk gemiddelde.

Het gemiddeld inkomen per inwoner is 24.000 euro (uitsplitsing per wijk mogelijk op https://allecijfers.nl/gemeente/duiven/). Duiven zit hiermee boven ongeveer twee derde van de Gelderse gemeenten (grafiek 1). Het gemiddeld inkomen per inkomensontvanger ligt op 30.300 euro.

Grafiek 1: Inkomensvergelijking gemeenten in Gelderland

Gemiddeld bruto jaarinkomen voor elke gemeente in Gelderland (gemeente Duiven is rood)

Mantelzorgers
16% van de bevolking in Duiven geeft aan mantelzorger te zijn. Gemiddeld is in Nederland 12% van alle volwassenen mantelzorger (Centraal Planbureau). Deze mantelzorgers spenderen gemiddeld 9,5 uur per week aan deze taken (bronzorg.nu). Dit betekent dat in Duiven 4050 mensen mantelzorger zijn (bron allecijfers.nl).

Laaggeletterdheid
Duiven kent 14% laaggeletterden, dat zijn 3.540 inwoners (bron www.geletterdheidinzicht.nl). Dit is bovengemiddeld.

Armoede
Het aantal gezinnen met een laag en langdurig laag inkomen en kinderen met armoede risico ligt op 5,4 % in Duiven.

Jeugd en jongeren
In Duiven zijn in totaal zo'n 7000 inwoners jonger dan 25 jaar, waarvan 3.792 inwoners onder de 15 jaar. Deze groep maakt iets boven het landelijk gemiddelde gebruik van jeugdhulpvoorzieningen (CBS.nl). Positief is dat veruit de meeste jeugdhulpvoorzieningen volgens planning worden

afgesloten (86%, allecijfers.nl). Minder positief is dat het effect van de hulpverlening over 2018 lager is beoordeeld dan over 2017 (Cliënt ervaringsonderzoek Jeugd). Ook de ervaren kwaliteit van de hulpverleners wordt onder het landelijke gemiddelde beoordeeld. De grootste verwijzer naar jeugdhulp is de huisarts (55%), en daarna de gemeentelijke toegang (35%).

In Duiven groeien weinig kinderen op in een uitkeringsgezin, waardoor deze groep kwetsbare kinderen niet zo groot is (bron: CBS). Tevens zit het percentage voortijdig schoolverlaters, een kwetsbare groep jongeren, onder het landelijk gemiddelde. Wel zit Duiven iets boven het landelijk gemiddelde kinderen met een handicap.

Conclusies schets gemeente Duiven
Duiven is een gemeente waar zowel vergrijzing als ontgroening plaatsvindt. Duiven is grofweg verdeeld in twee gebieden, het centrum van Duiven en de omliggende dorpen als Groessen en Loo. De problematiek die speelt in deze twee gebieden verschilt enigszins van elkaar. Zo wonen er relatief veel ouderen in de omliggende dorpen, en speelt jeugdproblematiek zich voornamelijk af in het dorp Duiven zelf. De woningen in Duiven zijn veelal ouder dan 30 jaar en daardoor niet levensloopbestendig. Er zijn veel koopwoningen. Duiven kent relatief veel laaggeletterden. Het percentage werklozen in Duiven ligt onder het landelijk gemiddelde. De jongeren in Duiven doen iets bovengemiddeld een beroep op jeugdhulp.

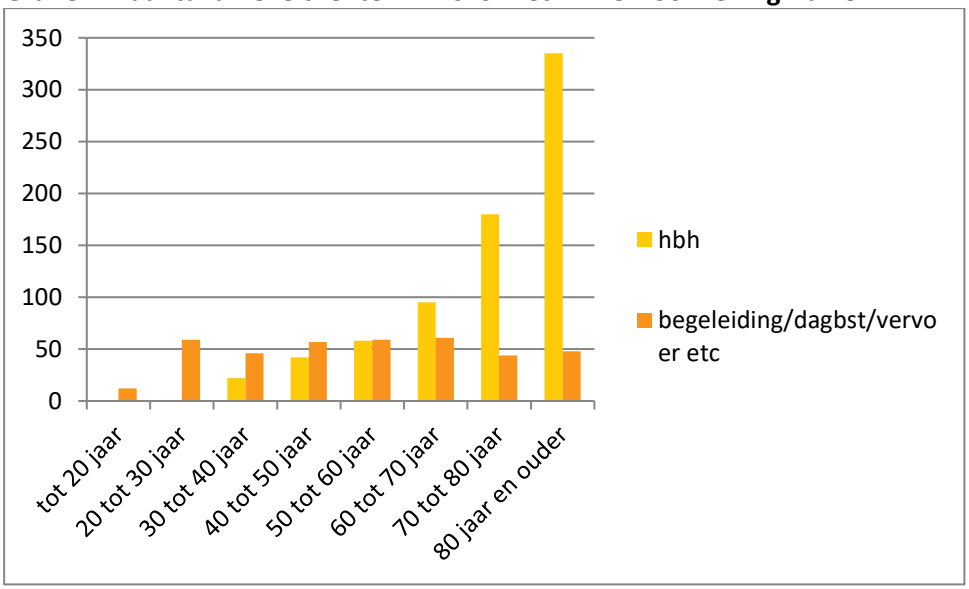
4

Beschrijving en analyse sociaal domein

Sociaal domein; een afbakening
Onder de term 'sociaal domein' verstaan we alle inspanningen die de gemeente verricht rond werk, participatie en zelfredzaamheid, zorg en jeugd, op basis van de WMO 2015, de Participatiewet, Jeugdwet en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. In de ruime, integrale zin van het woord vallen onder 'sociaal domein' ook alle aanverwante taken. Zoals handhaving bij leerplicht, het voorkomen van vroegtijdig schoolverlaten, passend onderwijs, leerlingenvervoer, de reguliere en bijzondere bijstand, schuldhulpverlening, sport en cultuur en de (jeugd)gezondheidszorg. In dit document beperken wij ons tot de grootste opgaven in het sociaal domein: maatschappelijke ondersteuning, jeugdhulp en participatie. Binnen deze terreinen zijn de vragen naar dienstverlening het grootst.

Volwassenen
Voorzieningen
In Duiven bestaat veruit het grootste deel van de WMO-voorzieningen uit hulp bij het huishouden (grafiek 2). Waar de overige WMO-voorzieningen, zoals begeleiding, dagbesteding en vervoer over alle leeftijdsgroepen vanaf 20 jaar vrijwel gelijk blijft, stijgt het aantal mensen met hulp in het huishouden explosief vanaf de leeftijdsgroep 60-70 jaar.

Grafiek 2: aantal unieke cliënten in 2019 met WMO-voorziening Duiven

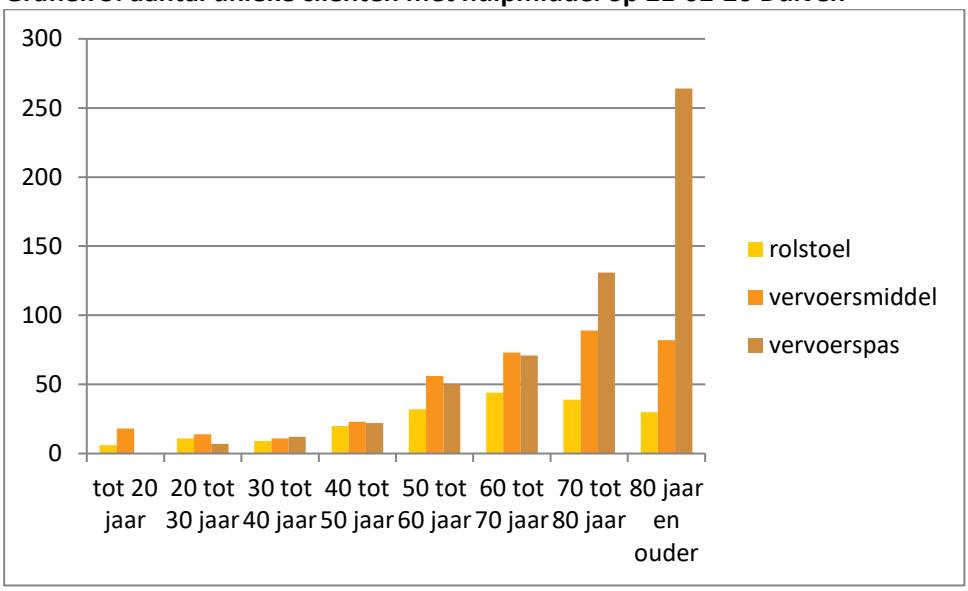
Bron: eigen berekeningen

Hoewel hulp bij het huishouden duur is voor de gemeente komt dit voornamelijk door de hoeveelheid mensen die dit ontvangen. De duurste cliënten blijken de cliënten die begeleiding ontvangen. Aan de vijf cliënten in de WMO waar de gemeente Duiven over 2019 het meest aan uitgaf kwamen de kosten in totaal op ongeveer 135.000 euro.

Naast de WMO-voorzieningen wordt er in Duiven gebruik gemaakt van hulpmiddelen die onder de WMO vallen. Hieronder worden onder andere de rolstoelen, vervoersmiddelen als een scootmobiel en vervoerspassen verstaan. Het blijkt voor de gemeente lastig exact in te schatten wat de kosten voor vervoersvoorzieningen en rolstoelen zijn over een jaar. In 2019 is er op beide hulpmiddelen een tekort ontstaan op de begroting van zo'n 60.000 euro. Grafiek 3 laat zien dat ook hier de grootste

afnemers de groep 80 jaar en ouder is, waarbij dit aantal al toeneemt vanaf 60+. De kanttekening is daarbij dat vooral de vervoerspassen toenemen vanaf 60+, het aantal unieke cliënten met een rolstoel daalt weer vanaf 70+.

Grafiek 3: aantal unieke cliënten met hulpmiddel op 21-02-20 Duiven

Bron: eigen berekeningen

Dat ouder worden, naast een vermindering van het vermogen om het eigen huishouden te doen, ook leidt tot andere kwetsbaarheden bij ouderen blijkt uit de cijfers van Welzijnsstichting Mikado. Voor de groep 65+ers beantwoordt Mikado 80 hulpvragen per jaar voor informatie en advies en bedient zij 20 senioren per week voor collectieve activiteiten. Daarnaast voert Mikado activerende huisbezoeken uit. Begin 2019 liepen er bij Mikado 78 trajecten voor eenzame ouderen en kwamen er voor deze trajecten nog eens 20 nieuwe aanvragen binnen (komend via huisartsen, praktijk ondersteuner bij de huisartsen, thuiszorg, keten dementie).

Aanbieders
Voor alle voorzieningen, begeleiding en hulp in het huishouden zijn in Duiven in totaal 76 aanbieders. Zij verzorgden over 2019 samen 1836 voorzieningen, waarvan er liefst 1030 zijn afgegeven voor hulp in het huishouden. Gezien het feit dat hulp bij het huishouden, getuige grafiek 2, leeftijdsgebonden is, zal deze voorziening de komende jaren explosief toenemen. Ook het aantal afgegeven voorzieningen voor begeleiding ligt relatief hoog; 484. Dit blijkt echter niet leeftijdsgebonden, waardoor deze kosten ongeveer gelijk zullen blijven, of zelfs iets zullen afnemen gezien het iets dalende inwoneraantal de komende jaren. De relatief dure kostenpost vervoersdiensten is in 2019 99 keer afgegeven.

Werk en Inkomen
De 569 klanten die de RSD in 2019 voor Duiven heeft gezien bestonden voornamelijk uit de twee subgroepen ‘Klanten Zorg en Ondersteuning’ (303) en ‘Klanten Unit Werk’ (253). De groep zorg en ondersteuning heeft betrekking op klanten waarvoor geen aanbod bestaat op de arbeidsmarkt, of waar pas op langere termijn aanbod voor komt. De groep Unit werk is wel op kortere termijn beschikbaar voor de arbeidsmarkt of te activeren.

Over 2019 zijn 108 klanten in Duiven ingestroomd bij de RSD. Van deze 108 waren er 19 klanten die binnen 6 maanden terug instroomden nadat zij niet langer een klant van de RSD waren. De grootste

groep instromers betreft de groep die ontslag heeft gekregen, maar een bijna net zo grote groep klanten betreft indirecte terugstroom, door bijvoorbeeld een echtscheiding (44). Deze groep moet niet vergeten worden in het beleid, het gaat niet altijd om het ontslag op werk zelf, maar zeker ook over randzaken of veranderingen op andere levensdomeinen die zorgen voor instroom bij de RSD.

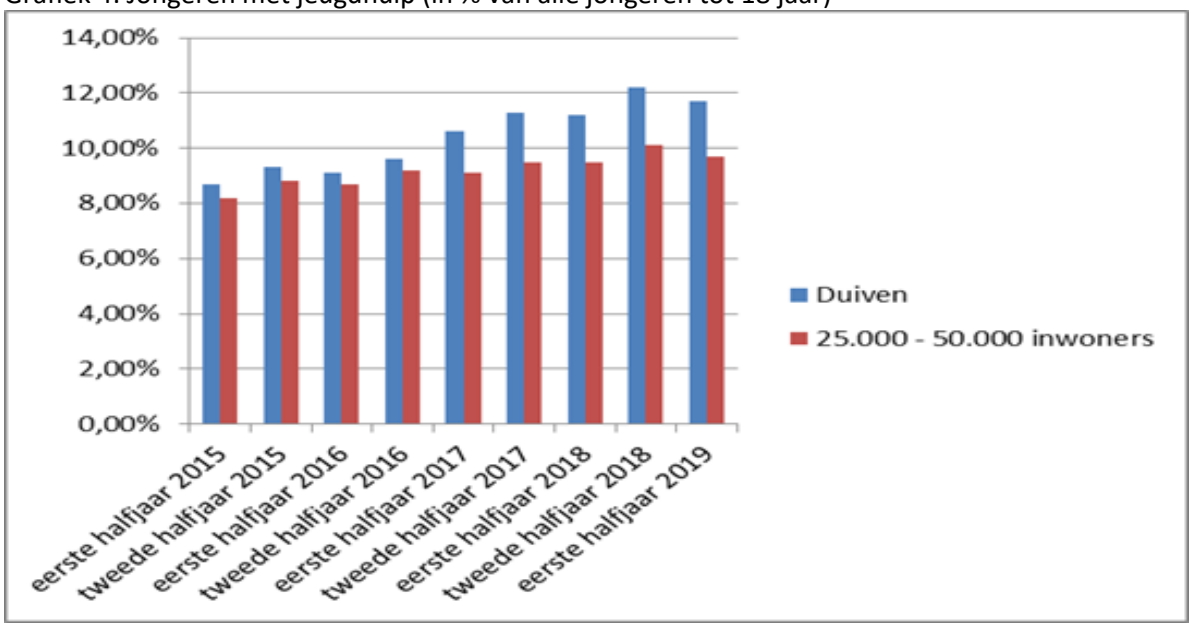
Het klantenbestand van de unit werk (253 klanten) minus klanten in trede zes (niet werk fit) is over 2019 grotendeels opgepakt door de RSD. 85% van deze klanten is aan de slag met een actief traject. Over heel 2019 zijn er in totaal 81 klanten uitgestroomd naar betaald werk. Over 2018 ligt het percentage dat duurzaam uitstroomt op 78%. De verwachting is derhalve dat van de groep die uitstroomt een overgroot deel ook in 2019 duurzaam uitstroomt.

Stapeling van voorzieningen
In gezinnen waar sprake is van Multi-problematiek valt op dat er op het gebied van werk en inkomen, en op het gebied van jeugdhulp, vaak stapeling van voorzieningen plaatsvinden die zorgen dat er op één adres meerdere ondersteuningsvormen te vinden zijn binnen hetzelfde beleidsterrein. Wanneer er sprake is van schuldhulpverlening zit daar vaak ondersteuning vanuit de bijzondere bijstand of een participatietraject bij.

Tussen beleidsterreinen zijn er koppelingen die vaker dan gemiddeld voorkomen. Zo valt op dat er relatief vaak een stapeling is te vinden van voorzieningen op het gebied van werk en inkomen en WMO-ondersteuning.

Jeugd
In Duiven zijn in totaal 1064 unieke cliënten die enige vorm van een jeugdvoorziening ontvangen. Er is hierbij sprake van een toename over de afgelopen vijf jaar. Tevens zit het verbruik in Duiven boven gemeenten met een vergelijkbare grootte (zie grafiek 4). Verreweg de meeste van de jongeren (551) zijn in behandeling bij de Jeugd GGZ. Van deze groep komen de meeste kinderen uit de leeftijdscategorie 10 tot 16 jaar. Opvallend is ook het hoge aantal kinderen dat al bij de JGGZ loopt in de leeftijdsgroep 5 tot 10 jaar (119). Het aantal kinderen dat dagbesteding/begeleiding/behandeling ontvangt buiten JGGZ is 376. Ook hier is de grootste groep kinderen tussen de 10 en 16 jaar.

Grafiek 4: Jongeren met jeugdhulp (in % van alle jongeren tot 18 jaar)

Bron: Kwartaalmonitor

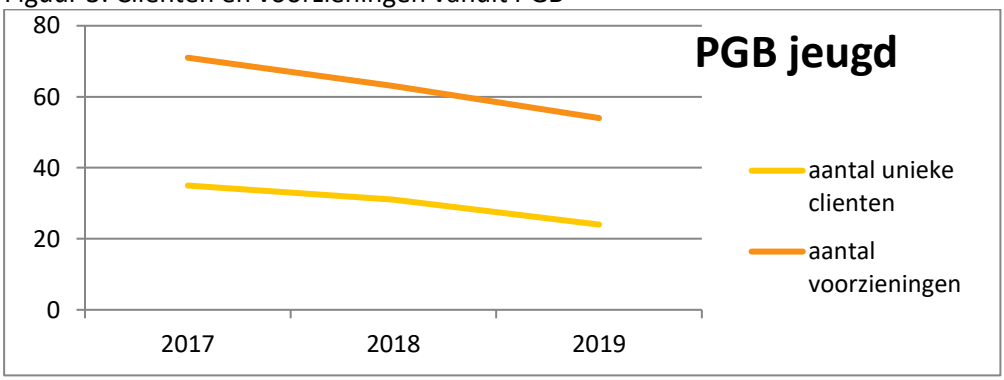
In totaal zaten er in 2019 70 kinderen in verblijf, de voor de gemeente duurste vorm van Jeugdhulp. 67 kinderen krijgen ondersteuning van Jeugdbescherming. Logischerwijs lopen deze aantallen op per leeftijdscategorie. Bij deze trajecten gaat vaak de inzet van ondersteuning of JGGZ vooraf. De vijf 'duurste' jeugdigen, waarbij het voornamelijk om verblijfsproducten gaat, kosten de gemeente Duiven samen ruim een half miljoen euro. Van de top tien 'duurste' zorgaanbieders gaat het bij zowel de nummer een en twee om zorgaanbod met verblijfsproduct.

Tabel 2: Aantal unieke cliënten in 2019 met Jeugd-voorziening Duiven

leeftijdscategorie	begel/dagbst/behand	bescherming	GGZ	Verblijf
tot 5 jaar	29	2	6	2
5 tot 10 jaar	101	10	119	10
10 tot 16 jaar	156	26	281	22
16 jaar en ouder	90	29	145	36
	376	67	551	70

Het aantal cliënten met en aantal voorzieningen uit een PGB voor jeugd neemt jaarlijks af. Desondanks zijn de uitgaven in 2019 ongeveer gelijk aan die van 2018.

Figuur 3: Cliënten en voorzieningen vanuit PGB

Bron: Kwartaalmonitor

Stapeling van voorzieningen

In gezinnen waar sprake is van Multi-problematiek valt op dat er op het gebied van werk en inkomen, en op het gebied van jeugdhulp, vaak stapeling van voorzieningen plaatsvinden die zorgen dat er op één adres meerdere ondersteuningsvormen te vinden zijn binnen hetzelfde beleidskader. Wanneer er sprake is van jeugdhulp, gaat dit veelvuldig gepaard met psychiatrische inzet, of is dit gecombineerd met verblijf of ambulante hulpverlening.

Positief is dat de inzet van jeugdhulp vaak beperkt blijft tot een stapeling van jeugdhulp producten, maar niet per definitie gekoppeld raakt aan WMO-voorzieningen of participatietrajecten. Dit betekent dat de inzet van jeugdhulp geen ontwrichtend effect lijkt te hebben op andere levensdomeinen waardoor het aantal voorzieningen op één adres toeneemt.

Samenvattend

Uit de analyse komen een aantal zaken naar voren. Deze zullen hier puntsgewijs worden opgesomd.

Allereerst is er sprake van vergrijzing. Met de stijging in het absolute en procentuele aantal ouderen zal dit een belangrijk thema binnen het sociaal domein worden. Hulp in het huishouden blijkt een voorbeeld van ondersteuning die erg leeftijdsgebonden is. Hulp in het huishouden is vaak lastig te

ondervangen met een lichtere vorm van ondersteuning, er bestaat nog geen alternatief. Voor andere vormen van begeleiding en ondersteuning moet duidelijk worden of het aanbod dat nu al bestaat in de nulde- en eerste lijn voldoende is om het beroep op voorzieningen in de tweede lijn te ontlasten. Door de vergrijzing zullen het beroep dat hierop wordt gedaan waarschijnlijk toenemen.

Ten tweede vallen twee zaken op rond de ontgroening. Ten eerste valt op dat er, ondanks de al ingezette ontgroening, geen daling zichtbaar is in de inzet van het aantal jeugdvoorzieningen. Uit de analyse blijkt juist dat er bij jeugdhulp veelal een stapeling plaatsvindt van jeugdvoorzieningen. Ten tweede zorgt de ontgroening voor een daling in het aantal mogelijke mantelzorgers. Dit wordt als indirecte risico factor later verder uitgelegd. De verwachting is dat dit zorgt voor een toename in het aantal hulpvragen in de eerste en tweede lijn.

Een derde aandachtspunt is dat GGZ-problematiek binnen het Sociaal Domein over de gehele breedte wordt benoemd als meest voorkomend. In de lokale toegang wordt geconstateerd dat GGZ-problematiek veelal onderliggend of bijkomend is aan andere problematiek. Zowel consulenten die een focus hebben op jeugd als WMO of cliëntondersteuning, melden dat zij veelvuldig met psychiatrische problematiek in aanraking komen in Duiven. In bredere zin zien we in Nederland een stijging van het aantal mensen met verward gedrag.
Overige onderwerpen waar de uitvoering veelvuldig mee in aanraking komt zijn problematiek in het autistisch spectrum, inwoners met niet aangeboren hersenletsel, problematiek als gevolg van een licht verstandelijke beperking en psychogeriatrische klachten zoals dementie. Pas daarna volgt een maatschappelijke kwestie als echtscheidingsproblematiek. De focus van de uitvoering ligt dus vooral op psychische en cognitieve kwesties.

Het vierde aandachtspunt betreft een deel van het klantenbestand van de RSD. Waar in de media en politiek vaak uitgegaan wordt van enkelvoudige problematiek als het verliezen van een baan, blijkt uit de analyse dat bijna de helft van de instroom bij de RSD uit Duiven klanten zijn die instromen vanwege problematiek op andere leefdomeinen, zoals echtscheidingsproblematiek. Hier is in het kader van integraliteit vanuit werk en inkomen de verbinding met de WMO mogelijk, om deze kwetsbare groep passend te ondersteunen.

Ten slotte blijkt uit de maatschappelijke ontwikkelingen dat er de komende jaren extra aandacht uit zal gaan naar statushouders. Met de nieuwe Wet Inburgering, die ingaat in 2021, wordt de gemeente verantwoordelijk voor de inburgering van de statushouders. Dit biedt de gemeente de kans om nauwer in contact te komen met deze groep, veelal, kwetsbare inwoners. Uitvraag naar de behoeften van deze groep kan aanbod op maat betekenen en een snelle integratie in de samenleving.

5

Specifieke doelgroepen

Voordat wordt overgegaan tot het benoemen van risicofactoren voor volwassenen en ouderen en jeugd is het belangrijk te nuanceren dat deze risicofactoren slechts inhouden dat de kans toeneemt dat een inwoner uit een doelgroep (uiteindelijk) in de ondersteuning of hulpverlening terechtkomt. Met het overgrote deel van de inwoners in Duiven gaat het goed. Het grote merendeel van de inwoners maakt geen gebruik van ondersteuning en is gelukkig in Duiven. Dit geldt zowel voor kinderen, jongvolwassenen, volwassenen en ouderen.

Risicofactoren volwassenen en ouderen

In onderstaande tabel zijn voor volwassenen en ouderen een groot aantal risicofactoren benoemd. Al deze factoren kunnen er toe leiden dat een inwoner moeilijker meedraait in de maatschappij, en mogelijk gebruik gaat maken van voorzieningen.

De risicofactoren zijn uitgesplitst per levensfase + context en leefdomein. De gedefinieerde levensfasen zijn volwassen met kinderen alleenstaand (1), volwassen met kinderen samenwonend (2), volwassen zonder kinderen alleenstaand (3), volwassen zonder kinderen samenwonend (4), 70 plus alleenstaand (5) en 70 plus samenwonend (6). De leefdomeinen zijn uitgesplitst in geestelijk (1), lichamelijk (2), sociaal (3), inkomen (4) en huisvesting (5). Deze leefdomeinen zijn bepaald op de kennis en caseload van consulenten in Duiven, en algemeen bekende leefdomeinen in het sociaal domein.

Volwassen met kinderen alleenstaand

Bij volwassenen met kinderen die alleenstaand zijn (eenoudergezin) spelen op psychisch/cognitief vlak enkele cognitieve zaken. Zo zijn LVB-problematiek en GGZ-problematiek risicofactoren. Verder zijn factoren als opvoedingsproblematiek, het gebruik van verdovende middelen en overbelasting zaken die hier terug komen. Indien aanwezig kan de geestelijke gesteldheid van een inwoner worden aangetast. In bredere zin kan de afwezigheid van voldoende mogelijkheden om zelf regie te voeren over het eigen leven worden beschouwd als risicofactor. Lichamelijke risico's zijn een lichamelijke beperking, zwakke gezondheid, overgewicht en chronische aandoeningen. Ook wanneer iemand beschikt over een zwak sociaal netwerk en ervaart in een sociaal isolement te zitten brengt dit risico's. Ten slotte zijn een lage SES, werkloosheid, armoede, slechte of afwezigheid van huisvesting en gebrek aan sociale cohesie en groenvoorzieningen in de wijk risicofactoren.

Volwassen met kinderen samenwonend

Veel van de genoemde risicofactoren gelden ook voor gezinnen met twee volwassenen. Echtscheidingsproblematiek kan worden toegevoegd aan de risicofactoren die op het psychisch/cognitief gestel van invloed zijn. Uiteraard kan echtscheidingsproblematiek ook van invloed zijn op het sociaal contact, inkomen en huisvesting. De kans op een sociaal isolement is kleiner wanneer men samenwoont, vandaar wordt deze niet genoemd. Wat betreft de overige risicofactoren zijn deze hetzelfde als de risicofactoren bij volwassenen met kinderen in een eenoudergezin.

Volwassen zonder kinderen alleenstaand

Voor de volwassenen zonder kinderen en partner gelden alle eerder genoemde risicofactoren, met uitzondering van de echtscheidingsproblematiek. De kans op een sociaal isolement is echter groter, en derhalve een risicofactor.

Volwassen zonder kinderen samenwonend

Voor volwassenen zonder kinderen, maar met inwonende partner, gelden alle bovengenoemde risicofactoren inclusief de echtscheidingsproblematiek, met uitzondering van het sociaal isolement.

70 plus en alleenstaand
Wanneer inwoners eenmaal de leeftijd van 70 jaar gepasseerd zijn veranderen enkele van de grootste risicofactoren binnen de psychisch/cognitieve factor. Zo neemt de kans op een depressie, dementie, eenzaamheid en verwardheid toe. Ook de kans op het verlies van naasten groeit. Risicofactoren die blijven staan zijn middelengebruik en het beschikken over onvoldoende mogelijkheden voor het voeren van regie over het eigen leven. Ook lichamelijke risicofactoren veranderen. Op deze leeftijd komt de zelfredzaamheid in huis in het geding, wordt eten soms moeilijker, worden activiteiten buitenshuis beperkt (wat ook van invloed is op een isolement en vermindering van het sociaal netwerk). Het inkomen neemt vaak wat af, wat risico's met zich meebrengt. In huis kunnen valpartijen plaatsvinden. Ook de sociale cohesie in de wijk bepaalt deels of iemand thuis kan blijven wonen.

70 plus en samenwonend
Inwoners van 70 jaar of ouder die samenwonen hebben als voordeel dat de risico's op eenzaamheid kleiner zijn. Verder zijn de risicofactoren overeenkomstig met inwoners van 70 jaar en ouder die alleenstaand zijn.

Risicofactoren die extra aandacht verdienen
Het aantal mensen met dementie zal als gevolg van de vergrijzing in de toekomst explosief stijgen naar meer dan een half miljoen in 2040. Tot 2050 zal het aantal mensen met dementie verder oplopen naar ruim 620.000. Ook voor Duiven zal, gezien de bevolkingsopbouw, in toenemende mate sprake zijn van deze problematiek. Een prognose voor de gemeente Duiven geeft een stijging aan van 40% meer dementerenden, van 380 in 2020 naar 540 in 2030 (www.alzheimer.nl). Dementie is derhalve een risicofactor die aandacht verdient.

Daarnaast wordt er een groep erkend die deels overlap heeft met de groep dementerenden. Dit zijn de inwoners met zogenaamd verward gedrag. Het landelijk schakelteam geeft voor deze groep de volgende definitie; 'Het gaat om mensen die de grip op hun leven (dreigen te) verliezen, waardoor het risico aanwezig is dat zij zichzelf of anderen schade berokkenen. Mensen met vaak verschillende aandoeningen of beperkingen, veelal in combinatie met verschillende levensproblemen (schulden, dakloosheid, werkloosheid, verlies van dierbaren, gebrek aan participatie, onverzekerd zijn, illegaliteit, etc.)'. Door verschillende omstandigheden kan de situatie ontstaan dat zij eenmalig of chronisch in problemen komen, grip op hun leven verliezen en daardoor overlast veroorzaken of zelfs in het strafrechtelijk circuit belanden. De politie registreerde landelijk in 2017 83.602 meldingen waarbij een verward persoon betrokken was. In 2018 waren dat er 90.205. Het aantal verwarde personen dat zijn plek zoekt in de maatschappij loopt dus op.

Tot slot zijn er ook de kwetsbare ouderen. Als gevolg van de demografische ontwikkelingen is dit een groeiende groep mensen die een beroep zullen gaan doen op de gemeente om thuis te kunnen blijven functioneren. In de huidige bevolkingsopbouw van Duiven valt op dat vooral de groep bewoners van 45 tot 65 jaar groot is. Hierdoor neemt de komende jaren het aandeel 65 jaar en ouder toe. Vergelijken we dit met de rest van Nederland dan start de vergrijzing in Duiven iets eerder dan het gemiddelde van Nederland. Verwacht wordt dat Duiven dan ook eerder geconfronteerd wordt met kwetsbare ouderen die ondersteuning nodig hebben, dan de rest van Nederland.

Indirecte risicofactor: daling in ondersteuning uit maatschappij
De groep mantelzorgers en vrijwilligers wordt steeds kleiner en daardoor steeds zwaarder belast. Inwoners tussen de 55 en 75 jaar vormen een belangrijke groep mantelzorgers en vrijwilligers. Nu zijn er nog 31 potentiele mantelzorgers/vrijwilligers per 10 ouderen. In de komende jaren zal die

verhouding verschuiven en blijven er nog maar 13 over op iedere tien ouderen. Door de vergrijzing en het feit dat mensen langer zelfstandig blijven wonen zal de behoefte aan mantelzorgers en vrijwilligers de komende jaren alleen maar toenemen. Om ervoor te zorgen dat deze groep de aandacht krijgt die nodig is wordt deze groep als specifieke doelgroep benoemt.

	Psychisch/cognitief	Lichamelijk	Sociaal	Inkomen	Huisvesting
Volwassen met kinderen alleenstaand	Licht verstandelijk beperkt, NAH, laaggeletterd, GGZ problematiek, opvoedingsproblematiek , onvoldoende mogelijkheden voor het voeren van regie over het eigen leven/risico op overbelasting, Alcohol en drugs	Lichamelijke beperking, zwakke gezondheid, chronische aandoeningen, overgewicht	Zwak sociaal netwerk, onvoldoende geestelijke capaciteiten om een sociaal netwerk te onderhouden, sociaal isolement	Werkloosheid, laag inkomen, armoede, onvoldoende inkomen voor noodzakelijk onderhoud aan de woning/vervoer/sociale en culturele activiteiten, gezonde voeding, lage SES	Slechte huisvesting, gebrek aan sociale cohesie in de wijk, onvoldoende groen rondom de woning
Volwassen met kinderen samenwonend	Licht verstandelijk beperkt, laaggeletterd, GGZ problematiek, opvoedingsproblematiek , onvoldoende mogelijkheden voor het voeren van regie over het eigen leven, risico op overbelasting, echtscheidingsproblematiek, alcohol en drugs	Lichamelijke beperking, zwakke gezondheid, chronische aandoeningen, overgewicht	Zwak sociaal netwerk, onvoldoende geestelijke capaciteiten om een sociaal netwerk te onderhouden	Werkloosheid, laag inkomen, armoede, onvoldoende inkomen voor noodzakelijk onderhoud aan de woning/vervoer/sociale en culturele activiteiten, gezonde voeding, lage SES	Slechte huisvesting, gebrek aan sociale cohesie in de wijk, onvoldoende groen rondom de woning
Volwassen zonder kinderen alleenstaand	Licht verstandelijk beperkt, laaggeletterd, GGZ problematiek, risico op eenzaamheid, onvoldoende mogelijkheden voor het voeren van regie over het eigen leven, alcohol en drugs	Lichamelijke beperking, zwakke gezondheid, chronische aandoeningen, overgewicht	Zwak sociaal netwerk, onvoldoende geestelijke capaciteiten om een sociaal netwerk te onderhouden, sociaal isolement	Werkloosheid, laag inkomen, armoede, onvoldoende inkomen voor noodzakelijk onderhoud aan de woning/vervoer/sociale en culturele activiteiten, gezonde voeding, lage SES	Slechte huisvesting, gebrek aan sociale cohesie in de wijk, onvoldoende groen rondom de woning
Volwassen zonder kinderen samenwonend	Licht verstandelijk beperkt, laaggeletterd, GGZ problematiek, onvoldoende mogelijkheden voor het voeren van regie over het eigen leven, echtscheidingsproblematiek, alcohol en drugs	Lichamelijke beperking, zwakke gezondheid, chronische aandoeningen, overgewicht	Zwak sociaal netwerk, onvoldoende geestelijke capaciteiten om een sociaal netwerk te onderhouden	Werkloosheid, laag inkomen, armoede, onvoldoende inkomen voor noodzakelijk onderhoud aan de woning/vervoer/sociale en culturele activiteiten, gezonde voeding, lage SES	Slechte huisvesting, gebrek aan sociale cohesie in de wijk, onvoldoende groen rondom de woning
70 plus alleenstaand	Risico op depressie, dementie, eenzaamheid, verwardheid, verlies van naasten, onvoldoende mogelijkheden voor het voeren van regie over het eigen leven, alcohol en drugs	Zelfredzaamheid in huis komt in het geding, beperkte mogelijkheden tot activiteiten buitenshuis, verslechterde voedingstoestand	Onvoldoende geestelijke capaciteiten om een sociaal netwerk te onderhouden	Onvoldoende inkomen voor noodzakelijk onderhoud aan de woning/vervoer/sociale en culturele activiteiten/gezonde voeding	Valrisico, zelfstandig wonen, sociale cohesie in de wijk
70 plus samenwonend	Risico op depressie, dementie, verwardheid, verlies van naaste, alcohol en drugs	Zelfredzaamheid in huis komt in het geding, beperkte mogelijkheden tot activiteiten buitenshuis, verslechterde voedingstoestand	Onvoldoende geestelijke capaciteiten om een sociaal netwerk te onderhouden	Onvoldoende inkomen voor noodzakelijk onderhoud aan de woning/vervoer/sociale en culturele activiteiten/gezonde voeding	Valrisico, zelfstandig wonen, sociale cohesie in de wijk

Risicofactoren Jeugd
In onderstaande tabel zijn voor jeugdigen risicofactoren benoemd. Al deze factoren kunnen er toe leiden dat een kind moeilijker meedraait in de maatschappij, en zichzelf onvoldoende weet te ontplooien om als volwassene zelfstandig te kunnen meedoen.

De risicofactoren zijn uitgesplitst per levensfase en context. De gedefinieerde levensfasen zijn zwangerschap (1), vroege kindertijd (2), basisschoolleeftijd (3), adolescentie (4) en jongvolwassen (5). De context is uitgesplitst in ouders/gezin (1), kind/jeugd (2), school (3) en wijk (4). Deze indeling is gebaseerd op informatie van het Nederlands Jeugdinstituut en het door de gemeente Rotterdam ontwikkelde factorenmodel (binnen het programma Rotterdam Groeit[1]). Het factorenmodel is opgesteld vanuit een combinatie van de ervaringen van de gemeente Rotterdam, en wetenschappelijke studies naar risicofactoren onder kinderen.

Zwangerschap
Tijdens de zwangerschap zijn er niet op alle contextuele vlakken risicofactoren te vinden. De grootste risicofactoren liggen in deze levensfase bij de ouders. Zo kan er een genetische afwijking zijn die wordt doorgegeven aan het kind, of kan er sprake zijn van middelengebruik bij de ouder(s), van een eenoudergezin, lage SES, groot kindertal, delinquentie van de ouder(s), instabiele geestelijke gesteldheid van de ouder(s), huiselijk geweld of anders taligheid van de ouder(s). Ook de wijk brengt eventuele risico's met zich mee. Zo is het ontbreken van stabiele huisvesting en armoede in de wijk een risicofactor. Vanuit school en het kind zelf zijn hier nog geen risicofactoren.

Vroege kindertijd
In de vroege kindertijd blijven de meeste risicofactoren vanuit de ouders relevant. Wat wordt toegevoegd aan de risicofactoren, gezien er nu actief voor het kind gezorgd moet worden, zijn de emotionele beschikbaarheid van de ouders, opvoedcompetenties en eventuele schulden- en LVB-problematiek van ouders. Ook kan het kind zelf in deze fase aanlopen tegen vroege trauma's en hechtingsproblematiek, gezondheidsproblematiek en taalontwikkeling. Voor het kind is het daarnaast van belang dat er in de wijk sprake is van een voldoende en goed aanbod van zorgvoorzieningen.

Basisschoolleeftijd
Gedurende de basisschoolleeftijd komen de eerste risicofactoren op school naar voren. Zo is de afwezigheid van een positief en stimulerend schoolklimaat een risico, evenals (on)veiligheid, de kwaliteit van de docent en de betrokkenheid van ouders en school bij het kind. Tevens kunnen op deze leeftijd stoornissen bij het kind een belemmering gaan vormen om voldoende mee te komen, schoolprestaties tegenvallen, kan er overgewicht ontstaan, en is (de eventuele afwezigheid van) het probleem-oplossend vermogen van een kind voor het eerst goed zichtbaar. In de wijk beginnen op deze leeftijd ook de afwezigheid van speelvoorzieningen, verkrijgbaarheid van softdrugs en eventuele werkloosheid risico's te vormen voor het kind. De risicofactoren vanuit de ouders blijven ongewijzigd.

Adolescentie
In de adolescentie ontwikkeld het kind zijn eigen identiteit. Hier loopt het kind een risico wanneer deze identiteitsontwikkeling stokt, of een radicale afslag neemt. Ook middelengebruik, LVB-problematiek van het kind zelf en mentale en fysieke gezondheidsklachten zijn risicofactoren. Op school komen daar pestgedrag, spijbelen en criminele vrienden bij. Op wijkniveau spelen de sociale cohesie, discriminatie en werkloosheid een steeds grotere rol, naast eerder genoemde risicofactoren. Vanuit de ouders blijven de risicofactoren hier ongewijzigd.

[1] Pag. 36. https://www.rotterdam.nl/wonen-leven/jeugd/RapportBeleidskaderJeugd.pdf

Jongvolwassen
Dit verandert in de laatste fase; die van jongvolwassenheid. Hier hebben de risicofactoren die vanuit de ouders spelen grotendeels hun (blijvende) invloed gehad, maar kan het kind zich steeds meer loswerken van de ouderlijke situatie. Hier gaat het vooral om de keuzes die het kind zelf maakt, zoals een verkeerde studiekeuze en het hebben van criminele vrienden op school. Het kind kan kiezen zich weg te houden van participatie en burgerschap, schoolsucces of zelf in de gevangenis belanden. In de wijk worden criminaliteitscijfers in deze levensfase toegevoegd als risicofactor voor de jongere.

Al deze risicofactoren zijn dus direct of indirect van invloed op het gezond, gelukkig en veilig opgroeien van een kind. Bij de aanwezigheid van een of enkele risicofactoren valt er vaak vanuit een andere hoek voldoende te corrigeren om toch te zorgen dat het kind zonder problemen groot wordt en mee kan in de maatschappij. Maar wat gebeurt er als er meerdere risicofactoren tegelijk zijn en deze ook nog van invloed zijn op elkaar?

Risicofactoren en Multi probleemgezinnen; invloed op het kind
Een Multiprobleemgezin is een gezin met minstens één volwassene en minstens één kind van 0-18 jaar, die samenleven in een gezamenlijk huishouden waarin problemen bestaan in elk van de volgende kernprobleemgebieden:

- problemen op sociaaleconomisch gebied
- problemen op psychosociaal gebied bij de volwassene(n)
- problemen op psychosociaal gebied bij de jeugdige(n)

De problemen zijn chronisch, complex en met elkaar verweven en vaak intergenerationeel.

Er is nog maar weinig bekend over specifieke factoren voor het ontstaan en voortbestaan van Multiprobleemgezinnen. Wel weten we dat er binnen Multiprobleemgezinnen sprake is van een groot aantal onderling verweven en langdurige risicofactoren die van de ene generatie op de volgende worden overgedragen en daarmee een negatieve invloed hebben op de ontwikkeling van de kinderen in het gezin.

Als een kind te maken krijgt met minstens vier van deze risicofactoren, dan is de kans dat dit kind een probleem ontwikkelt meer dan 30 procent[2]. Deze relatie tussen het aantal risicofactoren en ongunstige ontwikkelingsuitkomsten is onder andere aangetoond voor psychische problemen, gedragsproblemen, intelligentieontwikkeling en delinquentie.

Beïnvloedbare factoren
Binnen de risicofactoren kun je een onderscheid maken tussen beïnvloedbare en niet-beïnvloedbare factoren. Laatste zijn factoren die vaststaan, die niet of nauwelijks te beïnvloeden zijn met behulp van een interventie. Het gaat hier bijvoorbeeld om erfelijke aanleg.

Voor een professional die werkt met Multiprobleemgezinnen of een interventie wil ontwikkelen voor deze gezinnen, zijn vooral de beïnvloedbare factoren interessant. Drie belangrijke beïnvloedbare factoren zijn het functioneren van het gezin, de opvoedvaardigheden van ouders en de motivatie voor hulp. Deze factoren zijn bij wijze van spreken de knoppen waaraan een professional kan draaien om de problemen in Multiprobleemgezinnen te verminderen en daarmee het risico op problemen bij het kind te verkleinen.

[2] Bron: NJI. https://www.nji.nl/Multiprobleemgezinnen-Probleemschets-Risicofactoren

	Ouders/gezin	Kind/jeugd	School	Wijk
Zwangerschap	Genen, middelengebruik, eenoudergezin, groot kindertal, delinquentie, geestelijke gesteldheid, huiselijk geweld, anderstalig, lage SES			Huisvesting, armoede, werkloosheid
Vroege kindertijd	Middelengebruik, eenoudergezin, delinquentie, geestelijke gesteldheid, huiselijk geweld, LVB, armoede/schulden, emotionele beschikbaarheid, verwaarlozing, opvoedcompetenties, lage SES	Vroege trauma's en hechtingsproblematiek, mentale en fysieke gezondheid, taalontwikkeling		Huisvesting, armoede, toegang/kwaliteit zorgvoorzieningen, werkloosheid
Basisschoolleeftijd	Middelengebruik, eenoudergezin, delinquentie, geestelijke gesteldheid, huiselijk geweld, LVB, armoede/schulden, emotionele beschikbaarheid, opvoedcompetenties, lage SES	Stoornissen, overgewicht, intelligentie, schoolprestaties, probleem-oplossend vermogen	Afwezigheid positief/stimulerend schoolklimaat, veiligheid, kwaliteit docent, betrokkenheid ouders/school	Huisvesting, armoede, speelvoorzieningen, werkloosheid, verkrijgbaarheid softdrugs
Adolescentie	Middelengebruik, eenoudergezin, delinquentie, geestelijke gesteldheid, huiselijk geweld, armoede/schulden, emotionele beschikbaarheid, opvoedcompetenties, lage SES	Identiteitsontwikkeling, LVB, middelengebruik, mentale en fysieke gezondheid	Pesten, spijbelen, betrokkenheid ouders/school, criminele vrienden	Huisvesting, armoede, verkrijgbaarheid softdrugs, sociale cohesie/isolement, discriminatie, werkloosheid
Jongvolwassen		Delinquentie, sociale participatie en burgerschap, schoolsucces, werk, gezondheid	Verkeerde studiekeuze, criminele vrienden	Criminaliteit, sociale cohesie/isolement, huisvesting, armoede, werkloosheid, verkrijgbaarheid softdrugs

6

Gemaakte beleidskeuzes

Historische context lokale toegang
Bij de decentralisatie destijds is er in Duiven voor gekozen om de lokale toegang in te richten conform de tijd van voor de drie decentralisaties, het loket WWZ. Deze keuze is gemaakt vanuit de gedachte; eerst maar eens wennen aan de hulpvragen voordat we zaken gaan wijzigen. Dit betekende dat consulenten voor de Jeugdhulp, consulenten voor de WMO en schuldhulpverleners naast elkaar de hulpvragen van inwoners zijn gaan beantwoorden. Deze toegang is aangevuld met een sociaal team waarin professionals van verschillende maatschappelijke partners zitting hebben genomen. Dit sociaal team voerde regie op Multi probleem casussen.

Met de komst van 1Stroom is de wens ontstaan om de toegang van Duiven en de toegang van Westervoort samen te voegen tot 1 lokale toegang met een meer geüniformeerde werkwijze. Op dit moment wordt er gebouwd aan dat team, het Sociaal Loket. In grote lijnen gaat dat er als volgt uit zien:

Sociaal loket
Om inwoners die vast lopen de juiste ondersteuning te bieden is er een lokale toegang tot zorg en ondersteuning ingericht. In Duiven heet deze toegang Het Sociaal Loket.

In dit team is sprake van 3 taakgebieden:
- Multi-probleem team
- Consulenten WMO en consulenten Jeugd
- Levenscoaches.

Deze taken worden hieronder uitgesplitst.

1. <u>Multi-probleem team</u>

Naast de lokale toegang is een Multi-probleem team werkzaam, dat de casusregie heeft op de Multi-probleem situaties. Er is specifieke kennis aanwezig van GGZ, van de Jeugdwet, Participatiewet, van autisme en mensen met verstandelijke beperking, welzijn en maatschappelijk werk en bemoeizorg. Al naar gelang de hulpvragen kan expertise aangevuld of afgestoten worden.

Soms kan de casusregisseur in het begin wat meer tijd in een situatie werkzaam zijn om vertrouwen op te bouwen en een goed plan te maken. Op den duur voert de casusregisseur alleen de regie: hulpverlening inzetten, zorgen dat plan gevolgd wordt, Multi Disciplinaire Overleggen organiseren en hulpverlening afsluiten.

De werkwijze: “één gezin, één plan” dient als uitgangspunt.

2. <u>Consulenten met specialisatie WMO of Jeugdwet.</u>

In het lokale team zijn consulenten werkzaam met specifieke kennis van de jeugdwet of de WMO. Er is dus sprake van specialisatie Jeugdwet of WMO. De consulenten hebben als primaire taak om het gesprek te voeren met de inwoner, om de ondersteuningsvraag te bepalen en in te zetten. Zij kennen maatwerkvoorzieningen toe via de Jeugdwet of WMO en leggen waar nodig verbinding met voorliggende voorzieningen. Het gaat hierbij om enkelvoudige hulpvragen.

De consulenten zijn goed op de hoogte van de ontwikkelingen op het gebied van de Jeugdwet en de WMO en weten ook welke voorliggende voorzieningen in de verschillende gemeenten beschikbaar zijn en ingezet kunnen worden.

3. Levenscoaches

In het lokale team is een aantal levenscoaches actief. Deze richten zich op inwoners (jong en oud) met autisme, licht verstandelijke beperking of volwassenen met chronisch psychiatrische diagnose.

Deze inwoners zijn vaak goed in staat zelfstandig te leven met ondersteuning van hun netwerk, maar bij sommige life-events hebben ze even korte professionele ondersteuning nodig om weer zelfstandig verder te kunnen.

De levenscoach heeft de taak om de kortdurende ondersteuning te bieden op momenten dat deze inwoners en hun netwerk dit nodig hebben. Zij vormen als het ware een levenslange achterwacht en kunnen op een laagdrempelige manier, zonder indicatie, ondersteuning bieden. Als de situatie daarom vraagt kunnen zij, in overleg met de consulenten jeugd of WMO, maatwerkvoorzieningen inzetten.

Verwijzing naar Jeugdhulp

De verwijzing naar Jeugdhulp loopt via diverse verwijzers. Het gebeurt regelmatig dat verwijzing naar Jeugdhulp buiten het blikveld van de gemeente verloopt. Huisartsen, jeugdartsen, maar ook de rechterlijke macht mogen allen naar Jeugdhulp verwijzen. Om de zorgketen met de huisartsen aan elkaar te verbinden is een praktijkondersteuner Jeugd (POH) ingezet die laagdrempelige ondersteuning biedt aan kinderen en verwijzingen naar jeugdhulp adviseert, al dan niet in overleg met de gemeente, waarna de huisarts kan verwijzen.

Werkwijze Sociaal Loket

Voor het verkennen van de ondersteuningsvraag wordt binnen het team de methode Levenskracht gebruikt. Levenskracht is een praktische en flexibele methode die een totaalbeeld van iemands leven geeft en voortdurend de balans opmaakt. Drie vragen staan daarbij centraal. Waar sta ik nu? Waar wil ik heen? En hoe kom ik daar? De professional leidt de inwoner door de drie modules met behulp van creatieve gespreksinstrumenten en een gebruiksvriendelijke ICT-omgeving. Alle gegevens worden direct opgeslagen in een database, zodat ze via laptop of tablet altijd en overal zijn in te zien.

De denkwijze en visie die in “de Nieuwe Route” wordt beschreven is de basis om ook het netwerk van de inwoner te betrekken bij het verkennen van de ondersteuningsvraag, maar ook bij het vinden van oplossingen voor een ondersteuningsvraag. Steeds vaker lopen mensen vast in de huidige route naar ondersteuning in het sociaal domein. Met de beste bedoelingen worden er plannen gemaakt vóór mensen in plaats van mét de mensen die wakker liggen van de situatie. Betrokkenen ervaren hierdoor niet dat de situatie nog van hen is. Het verlies aan eigenaarschap leidt tot verbroken verbindingen, afstand, wantrouwen en bureaucratie. Dit moet en kan anders.

De Nieuwe Route zorgt voor hernieuwd eigenaarschap over de situatie en de oplossingen bij alle betrokkenen samen. Het is een kanteling in denken, organiseren en doen die leidt tot een gelijkwaardige samenwerking tussen cliënt en organisatie, inwoners en overheid, leefwereld en systeemwereld.

Samenhang met beleid

Het team van beleidsmakers haalt informatie op uit de samenleving, bij de maatschappelijk partners, zorgaanbieders en niet in de laatste plaats bij de lokale toegang. Om beleid te kunnen ontwikkelen zijn dit de vindplaatsen. Hiermee worden directe lijnen onderhouden. Het team gebruikt hiervoor de uitgangspunten van de transformatie zoals beschreven in het strategisch kader:

1. het beleid richt zich op iedereen, wij streven naar een inclusieve samenleving;
2. meedoen op basis van wat men kan;
3. elke inwoner krijgt de zorg die nodig is;
4. dienstverlening dicht bij de inwoner/vindplaats;
5. één gezin, één plan, één regisseur;
6. financiering: integraal en resultaatgericht.

Daarnaast integreert de gemeente de volgende punten in haar werkwijze:

1. van regelingen centraal naar mensen centraal;
2. van afhankelijkheid naar zelfredzaamheid;
3. van recht op een voorziening naar eigen kracht en zoveel mogelijk eigen regie;
4. van producten en prestaties naar oplossingen en resultaten;
5. van beheersen en controleren naar samen leren en ontwikkelen;
6. van “zorgen voor” naar “zorgen dat”;
7. van praten over inwoners naar praten met inwoners.

Het transformatie proces

Vanaf 2017 is door de gemeente Duiven actief ingezet op de transformatie van het sociaal domein. Zoals aangegeven richt deze notitie zich vooral op een weergave van de stand van zaken m.b.t. de drie decentralisaties en niet zozeer op het proces van de transformatie van het sociaal domein. Om het proces van transformatie weer te geven volgt hier een opsomming van transformatie activiteiten. De opbrengst hiervan is weergegeven in de voorzieningenvelden.

Middels het stimuleringsbeleid worden verenigingen op gebied van sport en cultuur en vrijwilligersorganisaties zoals de ouderenbonden en andere initiatieven, gestimuleerd om inwoners met een kwetsbaarheid mee te laten doen.

Door samen te werken met inwoners, verenigingen en maatschappelijke partners ontstaan netwerken waarin men elkaar kent en waar gebruik gemaakt wordt van elkaars expertise en waarbij partners hun aanbod afstemmen op wat inwoners nodig hebben. Dit is een proces dat continu aandacht vraagt en ook leidt tot nieuwe subsidie-afspraken.

Het basisteam heeft een aanjaagfunctie voor de transformatie in de praktijk. De deelnemers in dit team werken als verbinder en ontwikkelen samen met inwoners en maatschappelijke partners nieuwe ondersteuningsmogelijkheden die aansluiten bij wat inwoners nodig hebben.

De ondersteuning in de eerste lijn is versterkt, zodat minder snel maatwerkvoorzieningen ingezet hoeven te worden. Voorbeelden hiervan zijn de praktijkondersteuner jeugd GGZ, de ontwikkeling en versterking van clientondersteuning door de inzet van de levenscoach, het positioneren van maatschappelijk werk en het aantrekken van een gedragsdeskundige in het Sociaal Loket. Essentieel hierbij zijn de werkafspraken tussen de netwerkpartners om werkzaamheden en ondersteuning rond de inwoner goed op elkaar af te stemmen en waar mogelijk weer over te dragen aan initiatieven van de inwoner zelf. Daarnaast kunnen verenigingen en initiatieven uit de nulde lijn een beroep doen op de ondersteuning vanuit de eerste lijn als zij daar behoefte aan hebben, Van netwerkpartners wordt verwacht dat zij deze vragen ondersteunen.

Het activerend werk maakt de koppeling tussen de Participatiewet en de WMO. Iedere inwoner met een indicatie voor activerend werk komt in aanmerking voor dagbesteding in een werksetting. Alleen wanneer dit niet mogelijk is wordt een andere vorm van dagbesteding gezocht in het reguliere aanbod.

Tot slot wordt ook in regionaal verband gewerkt aan de transformatie. Voor jeugdhulp is een transformatieagenda opgesteld die wordt uitgewerkt. Bij de regionale aanbesteding die per 1 Juli is afgerond, wordt in de nieuwe product omschrijvingen nadrukkelijk ruimte geboden om mee te werken aan de transformatie van het sociaal domein.

Netwerken
Naast dat de gemeente een gesprekspartner is voor de vele verenigingen participeert de gemeente ook in diverse netwerken. In deze netwerken is zij één van de deelnemers. De netwerken vormen een essentieel onderdeel van het werk in het sociaal domein. Dit vanuit de overtuiging dat er alleen samen met de maatschappelijke partners gewerkt kan worden aan een vitale samenleving. De eerder genoemde uitgangspunten en werkwijze zijn ook in deze netwerken leidend voor de inzet van de gemeente. Enkele voorbeelden:

CJG overleg (Centrum voor Jeugd en gezin)
Overleg met alle jeugdverpleegkundigen en maatschappelijk werkers die aanwezig zijn op voorschoolse en schoolse voorzieningen. Doel van het overleg is sturen op methodiek en inhoud en delen van ontwikkelingen.

Onderwijs-zorg overleg
Het onderwijs-zorg overleg is een tweejaarlijks overleg tussen de gemeente en het onderwijs. Dit overleg wordt georganiseerd door beleidsmedewerkers en brengt consulenten van het Sociaal Loket en directieleden en Intern Begeleiders van scholen samen. Samen worden de ervaren knelpunten besproken en worden hierop acties uitgezet.

Werkgroep Passend Onderwijs PO
De werkgroep passend onderwijs is een overleg tussen de Liemerse gemeenten, de gemeente Montferland, het Samenwerkingsverband PO en een vertegenwoordiger van het voortgezet- en een vertegenwoordiger van het primair onderwijs. Dit om de aansluiting tussen PO en VO te waarborgen. Een onafhankelijke partij zit voor. Tijdens deze werkgroep worden ervaren knelpunten, trends en toekomstplannen besproken. Uit de werkgroep is een uitvoeringsdocument ontstaan, waaraan alle partijen zich hebben gecommitteerd.

Werkgroep Passend Onderwijs VO
Sinds eind 2019 is het voortgezet onderwijs ondergebracht bij het Samenwerkingsverband Arnhem. Derhalve neemt de gemeente Duiven sindsdien ook deel aan deze werkgroep. De werkgroep is vergelijkbaar met de Werkgroep Passend Onderwijs PO, maar neemt hierin deel met meer gemeenten dan de werkgroep Passend Onderwijs PO.

Kerngroep Taalhuis
In de kerngroep Taalhuis komen de Liemerse gemeenten samen met organisatie Kunstwerk, welzijnsstichting Mikado, een afgevaardigde van de RSD, Stichting Lezen en Schrijven en aanbieders van taaltrajecten als RijnIJssel en IVIO. Het doel van dit netwerk is het bespreken van trends op het gebied van aanbod voor en de aanpak van (digitale) laaggeletterdheid. De kerngroep heeft een uitvoeringsdocument opgesteld, waarin de doelen en wensen in de strijd tegen laaggeletterdheid terugkomen.

12 plus netwerk
Dit is een regulier overleg van partners die werkzaam zijn rondom kinderen tussen 12 en 18 jaar. Het doel is onderlinge afstemming en elkaar kennen en elkaar bijpraten over ontwikkelingen. Doordat de partners elkaar kennen wordt er sneller verbinding gelegd tussen professionals als deze elkaar nodig hebben. Het integrale werken wordt versterkt. Ook worden signalen doorgegeven waarop dan actie ondernomen wordt.

12min netwerk
Het 12min netwerk heeft als doel de samenwerking in het voorliggende veld te bevorderen, hieruit signalen te verzamelen en samen te zoeken naar mogelijke oplossingen en het delen van ontwikkelingen. De deelnemers zijn alle voorschoolse voorzieningen, JGZ, een afvaardiging van het

Sociaal Loket, een afvaardiging van het basisonderwijs, Integrale vroeghulp, een afvaardiging van het AMW, het Observatie en Advies Centrum en beleidsmedewerker(s) van de gemeente.

Huisartsenoverleg
In het huisartsenoverleg voert de gemeente Duiven gesprekken met een afvaardiging van jeugdartsen, huisartsen en de praktijkondersteuner om ontwikkelingen en knelpunten te bespreken.

Netwerk voor lokale sluitende aanpak voor personen met verward gedrag
Om de juiste zorg te kunnen geven, is het nodig dat de netwerkpartners van elkaar weten wat zij doen en hoe ze elkaar kunnen bereiken om samen te werken. Door rondom de persoon met verward gedrag een (sociaal) netwerk te bouwen (familie, buren, hulpverleners) kunnen in een vroegtijdig stadium signalen worden opvangen en de juiste mensen/organisaties worden ingeschakeld waardoor de hulpverlening zo licht en zo kort mogelijk gehouden kan worden.
Daarnaast is er sprake van een regionale component, b.v. ambulancevervoer, keten breed meld- en adviespunt en telefonische meldkamer . Doel is om zowel regionaal als lokaal op elkaar aan te laten sluiten zodat er daadwerkelijk een sluitende aanpak ontstaat.

Basisnetwerk
In 2017 is de gemeente Duiven gestart met het basisteam, een samenwerkingsverband van het RIBW, MEE-Oost, Maatschappelijk Werk, Mikado, VGGM Jeugdgezondheidszorg en de gemeente. Het doel van het basisteam is het aanjagen van de transformatie van het sociaal domein door in de praktijk naar slimme en concrete en innovatieve oplossingen te zoeken voor vraagstukken die zich voordoen in het sociaal domein. Met behulp van de Srum methode wordt laagdrempelig zorgaanbod ontwikkeld waarbij wordt geprobeerd de effecten van deze ondersteuning in beeld te krijgen. Voorbeelden hiervan zijn; laagdrempelige opvoedondersteuning, ontmoeting en lotgenoten contact, activiteiten voor een specifieke groep Licht verstandelijk beperkten. De opbrengst is terug te vinden in de voorzieningenvelden in de bijlage.

7

Dienstverlening

Op basis van eerder genoemde uitgangspunten is dienstverlening ontwikkeld. Dit betreft de zogenaamde algemene voorzieningen of nulde lijn, de eerste lijn voorzieningen en de maatwerkvoorzieningen in de tweede lijn. De transformatie gedachte is hierin leidend geweest; het omkeren van de zorg Pyramide en zoveel mogelijk inwoners met een behoefte aan ondersteuning de mogelijkheid geven om van een voorliggende voorziening gebruik te maken. De dienstverlening is vanuit een breed beschreven doel ontwikkeld, daarom zijn concrete meetbare resultaten nauwelijks op te leveren.

Verbinding met risicofactoren; volwassenen en ouderen
Bijlage 1 geeft een overzicht van alle dienstverlening die in Duiven bestaat om volwassenen en ouderen te ondersteunen in hun zelfredzaamheid. Dit is een breed scala aan voorzieningen, die zowel in nulde, eerste en tweedelijns aanbod voorziet. Op basis van een koppeling met risicofactoren, zoals geformuleerd in hoofdstuk 5, is het vervolgens interessant te zien of het aanbod van voorzieningen grotendeels aansluit op deze risicofactoren. Vallen er bijvoorbeeld contextuele factoren buiten de boot in Duiven? De volgende zaken vallen op:

- Voorliggende of algemene voorzieningen zijn opgezet voor brede doelgroepen en daardoor breed inzetbaar. Er zijn bijvoorbeeld veel mogelijkheden voor ontmoeting.
- De algemene voorzieningen zijn breed opgezet. Wat niet blijkt uit het overzicht, maar wat we wel weten uit ervaring is, dat hier door specifieke groepen lotgenoten gebruik van wordt gemaakt.
- Voor specifieke groepen ouderen, zoals lichtdementerenden en lichamelijke beperkte ouderen wordt in het kader van de transformatie agenda aandacht besteed aan het passend maken van vraag en aanbod.
- Zoals gezegd is er veel aanbod in de nulde lijn. Uit het overzicht blijkt dat er minder voorzieningen zijn in de eerste lijn. De eerste lijn is die waar professionals laagdrempelig inwoners kunnen begeleiden en ondersteunen.
- Op signalen vanuit de samenleving en maatschappelijke ontwikkelingen wordt geanticipeerd door beleidsmakers en maatschappelijke partners, het beoogde resultaat en de effecten hiervan worden nauwelijks beschreven.
- Laagdrempelige, kortdurende ondersteuning is beschikbaar vanuit het Sociaal Loket.

Verbinding met risicofactoren; jeugd
Ook voor de onderscheiden doelgroepen onder ‘Jeugd’ is op basis van de in hoofdstuk 6 geformuleerde uitgangspunten dienstverlening ontwikkeld. Ook hier gaat het om algemene voorzieningen of nulde lijn, de eerste lijn voorzieningen en de maatwerkvoorzieningen in de tweede lijn. Gezien jeugdhulp een andere gedecentraliseerde beleidstak is, is ook hier de transformatie gedachte leidend; het omkeren van de zorg Pyramide en zoveel mogelijk inwoners met een behoefte aan ondersteuning de mogelijkheid geven om van een voorliggende voorziening gebruik te maken. Net als bij voorzieningen voor volwassenen is er in de huidige situatie weinig te zeggen over de effecten van de jeugdhulp.

In bijlage 2 staan alle vormen van dienstverlening voor Jeugd die Duiven biedt. Bij bestudering van het aanbod aan dienstverlening en de benoemde risicofactoren vallen hier de volgende zaken op:

- Er is ruim aanbod in de nulde en eerste lijn. Dit zorgt voor een evenwichtige verdeling van de aanwezige voorzieningen.

- Bij de doelgroep kinderen in de basisschoolleeftijd richten de meeste algemene voorzieningen (nulde lijn) zich op sport, slechts de voorleestrein en bibliotheek richten zich op cognitieve ontwikkeling. In een periode dat de cognitieve ontwikkeling van kinderen zeer belangrijk is bestaat hier dus weinig laagdrempelig aanbod voor.
- Voor de doelgroepen adolescentie en jongvolwassen zijn er voldoende voorzieningen op het gebied van sport, al komt dit voornamelijk door de sportverenigingen. Laagdrempelig aanbod vanuit de gemeente wordt vanaf deze leeftijdsgroep minder aangeboden. Voor deze doelgroepen is er daarnaast weinig aanbod voor cognitieve ontwikkeling.
- Vanaf de leeftijdsgroep adolescenten is er weinig laagdrempelig aanbod om sociale cohesie te versterken/sociaal isolement te voorkomen.
- Er zijn geen algemene voorzieningen voor jongvolwassenen om de maatschappelijke participatie en burgerschap te vergroten.
- De veiligheid van het kind is gedurende de hele levensloop 0-18 een punt van aandacht in het aanbod van voorzieningen.
- Er is voldoende aanbod in de tweede lijn.

Verbinding met risicofactoren; doelgroep overstijgend
Wanneer we kijken naar het geheel aan aanbod voor volwassenen en jeugd, met het oog op de risicofactoren, vallen nog enkele doelgroep overstijgende zaken op:

- In het aanbod wordt nergens zichtbaar of het aanbod voor jeugd en het aanbod voor volwassenen met kinderen op elkaar is afgestemd.
- Hierop aansluitend is er geen aanbod voor jongeren die van jeugdhulp overgaan op voorzieningen uit de WMO na de 18e verjaardag. Mogelijk zit deze aandacht wel verborgen in de maatwerkvoorzieningen.
- Het aanbod is signaal gestuurd ingericht en niet risico gestuurd. Er wordt gewerkt vanuit de gedachte dat er vraag moet zijn vanuit de samenleving, waarna aanbod wordt gecreëerd. Dit betekent dat het aanbod niet alle risicofactoren dekt.

Verbinding analyse en aanbod
Naast de algemene risicofactoren is het daarnaast interessant de getrokken conclusies van de analyse van het sociaal domein in Duiven te verbinden aan het aanbod. Met de in hoofdstuk 4 genoemde conclusies vallen de volgende zaken op.

Vergrijzing
De voorziening ‘hulp bij het huishouden’ zal de komende jaren in toenemende mate worden gevraagd door de vergrijzende bevolking in Duiven. Hiervoor is nog geen alternatief voorhanden.

De stijging in de vraag naar begeleiding en dagbesteding valt relatief mee ten opzichte van de vraag naar huishoudelijke ondersteuning. De vraag naar begeleiding loopt in unieke aantallen zelfs weer terug vanaf 60 jaar, waar het aantal unieke cliënten met hulp in het huishouden enorm toeneemt vanaf die leeftijd. Per leeftijdscategorie is het percentage inwoners dat gebruik maakt van begeleiding en dagbesteding ongeveer gelijk. Dit betekent dat de vraag naar begeleiding en dagbesteding slechts gematigd zal toenemen. Het aanbod lijkt hiervoor voorlopig toereikend, een uitzondering als de beschreven problematiek rond toenemende dementie daargelaten. Een risicofactor is wel dat er met de vergrijzing steeds minder (potentiele) mantelzorgers zijn waardoor de druk op begeleiding en dagbesteding kan toenemen, waarna het aanbod niet toereikend zal zijn.

Ontgroening
Ook de ontgroening zorgt voor een daling in het aantal potentiele mantelzorgers in het gezin, wat gevolgen kan hebben voor hulpvragen in de eerste en tweede lijn, ook bij inwoners die jonger dan 60 jaar zijn. Positief is dat Duiven al vanaf jonge leeftijd mantelzorgondersteuning aanbiedt.

GGZ-problematiek
Eerder concludeerden we dat GGZ-problematiek binnen het Sociaal Domein over de gehele breedte wordt benoemd als meest voorkomend. In de lokale toegang wordt geconstateerd dat GGZ-problematiek veelal onderliggend of bijkomend is aan andere problematiek. Voor deze problematiek is een breed aanbod aan voorliggende voorzieningen opgezet. Echter, uit de cijfers blijkt niet hoe effectief dit aanbod is.

Klanten RSD; problematiek op meerdere leefdomeinen
Bij bijna de helft van de instroom bij de RSD blijkt geen sprake te zijn van enkelvoudige problematiek, maar van problematiek op meerdere leefdomeinen. Dit geldt met name voor gezinnen met kinderen en bij echtscheidingsproblematiek. De RSD probeert deze twee groepen cliënten te onderscheiden. Uit het totale aanbod blijkt vervolgens niet waar deze mensen binnen de gemeente terecht kunnen met deze stapeling van problemen. Met andere woorden: hoe sterk is de verbinding met andere beleidsvelden van het sociaal domein en op welke wijze voert de gemeente hier regie op?

Statushouders
Statushouders kunnen in veel gevallen van hetzelfde aanbod gebruikmaken als de gemiddelde inwoner. Zij vormen echter feitelijk een bijzondere doelgroep, waarbij eventuele trauma's en cultuurverschillen zorgen voor een grotere kans om in de hulpverlening terecht te komen, dan de gemiddelde inwoner. Met de nieuwe Wet Inburgering, die gemeenten verantwoordelijk maakt voor de inburgering, is er nu een uitgelezen mogelijkheid deze doelgroep zo snel mogelijk te betrekken in het reguliere aanbod. Zo kan een statushouder laagdrempelig wegwijs worden gemaakt in de Nederlandse maatschappij, en wordt hulpverlening in de eerste en tweede lijn mogelijk voorkomen.

Monitoring
Op basis van bovenstaande analyse en conclusies blijken er nauwelijks cijfers beschikbaar van het aantal mensen dat gebruik maakt van voorliggende voorzieningen. Hoe verhoudt zich dat tot het aantal mensen in maatwerkvoorzieningen? Is dit te monitoren? Daarnaast zijn er, op een enkele uitzondering na, geen gegevens beschikbaar over de effecten van de ingezette voorzieningen.

8

Beleidsdoelstellingen
Om beleidskeuzes te kunnen maken en de effecten hiervan te monitoren is het van belang om de doelstellingen helder en concreet te formuleren. Zo ontstaat een toetsingskader waaraan het beleid getoetst kan worden. Daarnaast kunnen er indicatoren aan ontleend worden. In dit hoofdstuk wordt hiervoor een aanzet gegeven.

De (gemeentelijke) overheid heeft veel taken. Voor een belangrijk deel bestaan die taken eruit om binnen het gemeentelijke domein (algemene) voorzieningen en faciliteiten te realiseren die inwoners nodig hebben om op een veilige manier hun leven te kunnen leiden. Bij de primaire activiteiten in het leven van inwoners – wonen, werken, winkelen, naar school gaan etc. – is de gemeentelijke overheid in meer of mindere mate betrokken. Meestal door het bieden van de noodzakelijke (basis)voorzieningen die hiervoor nodig zijn: huisvesting, onderwijsgebouwen, een veilige en schone openbare ruimte etc. Uitgangspunt is dat inwoners in staat zijn om hiervan vervolgens zelf, op de juiste, voor iedereen geldende manier, gebruik van te maken.

Deze algemene basisvoorzieningen zijn niet altijd, voor iedereen, voldoende. Ieder mens kan op enig moment in zijn leven aanvullende ondersteuning nodig hebben. Soms zelfs structureel. Vanwege persoonlijke omstandigheden, een beperking of bijvoorbeeld ouderdom is men, al of niet tijdelijk, niet in staat om met gebruik van de voor iedereen geldende voorzieningen en faciliteiten het dagelijks leven zelfstandig te leiden. In die gevallen biedt de gemeentelijke overheid aanvullende ondersteuning. Elke vorm van ondersteuning die onze gemeente in dat kader biedt, wordt geboden vanuit het volgende overkoepelende doel:

“De gemeente levert een bijdrage aan een vitale samenleving en een leefbare omgeving waardoor inwoners zo zelfstandig mogelijk kunnen leven.”

Vanuit deze doelstelling zijn er in het strategisch kader vier beleidslijnen beschreven, die op hun beurt weer leiden tot doelstellingen:

1. de basis is op orde, Duiven is een inclusieve samenleving;
- In Duiven zijn vrij toegankelijke algemene voorzieningen die in positieve zin bijdragen aan een zo gezond en prettig mogelijk leven van de inwoners
- In Duiven doet iedere inwoner op zijn of haar niveau mee aan de samenleving
- In Duiven is sprake van sociale cohesie

2. Iedere inwoner doet mee naar vermogen, er is sprake van een zinvolle dag invulling passend bij de inwoner
- Iedere inwoner van Duiven zonder werk heeft via opleiding, een stagetraject of anderszins betekenisvolle dagbesteding.

3. Iedere inwoner is zelfredzaam naar vermogen.
- In Duiven worden individuele voorzieningen ingezet die aansluiten bij de hulpvraag van de individuele inwoner. Dit met als doel de zelfredzaamheid te optimaliseren.

4. Iedere inwoner wordt in staat gesteld zo lang mogelijk zelfstandig te wonen;
- In Duiven worden individuele voorzieningen ingezet die aansluiten bij de hulpvraag van de individuele inwoner. Dit met als doel de inwoner in staat te stellen zo lang mogelijk thuis te laten wonen.

Indicatoren

Tot op heden zijn er bij de specifieke beleidslijnen geen indicatoren benoemd. Op basis van de hierboven beschreven doelstellingen kunnen de onderstaande indicatoren worden benoemd. Deze indicatoren kunnen een bijdrage leveren aan het monitoren van beleid in het sociaal domein:

Algemeen:
Aantal aanvragen voor zorg en ondersteuning bij het Sociaal Loket
Wachtlijst Sociaal Loket
Belangrijkste hulpvragen
Effecten van ingezette zorg

Beleidslijn 1:
In hoeverre wordt sociale cohesie ervaren
Tevredenheid welzijnsvoorzieningen
Aantal inwoners dat gebruik maakt van de nulde lijn
Belangrijkste hulpvragen bij doorverwijzen door het Sociaal Loket naar een voorliggende voorziening/nulde lijn
Belangrijkste doelstellingen bij doorverwijzen naar een voorliggende voorziening/nulde lijn
Effecten van ingezette zorg
Aantal vrijwilligers
Aantal mantelzorgers

Beleidslijn 2:
Belangrijkste hulpvragen van mensen met een vraag naar dagbesteding
Naar welke voorziening worden deze mensen doorverwezen? $0^e/1^e/2^e$ lijn
Effecten van ingezette zorg

Beleidslijn 3:
Belangrijkste doelstellingen bij doorverwijzen naar eerste lijn
Zijn deze doelstellingen behaald?
Belangrijkste doelstellingen bij doorverwijzen naar maatwerk
Aantal inwoners dat gebruikt maakt van de eerste lijn
Vergrootte zelfredzaamheid na WMO-voorziening
Vergrootte zelfredzaamheid na Jeugd-voorziening

Beleidslijn 4:
Aantal ingezette woonvoorzieningen voor 70 plus
Voorraad levensloopbestendige woningen in Duiven
Inzet huishoudelijke ondersteuning voor 70 plus
Mate van ervaren zelfredzaamheid

9

Aanbevelingen en indicatoren

Inleiding
Op basis van lokaal beschikbare cijfers is in de voorgaande hoofdstukken een analyse gemaakt van de drie grote decentralisaties in het Sociaal Domein in Duiven. In dit hoofdstuk volgen de aanbevelingen op basis van deze analyse. De aanbevelingen dienen om de beweging van de transformatie op gang te houden.

De aanbevelingen worden geclusterd op basis van de conclusies van hoofdstuk 7 (vergrijzing, ontgroening, GGZ-problematiek, klanten RSD, monitoring en statushouders). Allereerst volgt echter een algemene aanbeveling.

Algemeen
Evalueer de beleidslijnen en doelstellingen
Al sinds langere tijd worden de opgestelde beleidslijnen gehanteerd om richting te geven aan de ontwikkeling van beleid. Echter, in de afgelopen periode is het sociaal domein veranderd waardoor herijking van de doelstelling en beleidslijnen zinvol lijkt. De evaluatie van de beleidsuitgangspunten biedt de kans om ambitie, beleidskeuzes en uitvoering opnieuw tegen het licht te houden.

Vergrijzing
Uit de analyse blijkt sprake van een toenemende vergrijzing in Duiven. Tevens blijkt dat dit voornamelijk op de voorziening hulp bij het huishouden van invloed is. Daarnaast is de woningvoorraad niet levensloopbestendig en is de prognose dat het aantal dementerenden toeneemt.

Reablement
Met het oog op de vergrijzing en de toenemende vraag om hulp bij het huishouden is het model van Reablement mogelijk interessant. Uit de Scandinavische landen kennen we deze methodiek (www.maakdeburgermeester.nl). Deze methode is er op gericht de zelfredzaamheid van de mensen te vergroten. In eerste instantie vraagt dat een hoge mate van ondersteuning door een professional waarna de inzet kan worden afgeschaald als de zelfredzaamheid van de inwoner weer vergroot is. Deze methode gaat enkel op als er een zekere mate van leerbaarheid aanwezig is.

Onderzoek de mogelijkheden dit op te zetten in Duiven en maak hier een pilot van. Deze pilot kan in de tweede helft van 2020 starten en in ongeveer een jaar zijn afgerond.

Beleidsindicator:
- inzet ondersteuning tijdens periode van training
- inzet ondersteuning na de training
- mate van ervaren zelfredzaamheid

Ga met ouderen en maatschappelijke partners in gesprek om mogelijkheden voor dagbesteding en ontmoeting in het eigen dorp te verbreden
Het aantal ouderen, en daarmee dementerenden, neem t de komende jaren flink toe in Duiven. Uit de analyse blijkt dat er voor beginnend dementerenden geen aanbod bestaat voor ontmoeting en dagbesteding. Ontmoeting en dagbesteding voor deze doelgroep heeft twee kanten. Enerzijds activering en het tegengaan van eenzaamheid en anderzijds het ontlasten van mantelzorgers en vrijwilligers die zorg dragen voor deze groep. Zo kunnen deze ouderen langer thuisblijven en mantelzorgers en vrijwilligers over een langere periode garant staan voor het bieden van de benodigde zorg.

Beleidsindicator:
- Aantal ouderen dat gebruikt maakt van deze voorziening
- Aantal indicaties voor dagbesteding in deze leeftijdscategorie

Ga met maatschappelijke partners in gesprek over levensloopbestendig maken van woningen
De meeste woningen in Duiven zijn ouder dan 30 jaar en daardoor niet vanzelfsprekend levensloopbestendig. Met de naderende vergrijzing betekent dit op den duur dat ouderen niet meer thuis kunnen blijven wonen als de woning niet levensloopbestendig is. Ga daarom met maatschappelijke partners in gesprek over het levensloopbestendig maken van woningen.

Beleidsindicator:
- aantal levensloopbestendige woningen in Duiven
- druk op woningaanpassingen

Ontgroening
Ontwikkel specifiek beleid voor mantelzorgers en vrijwilligers
Mantelzorgers en vrijwilligers gaan op relatief korte termijn schaars worden, door zowel de vergrijzing als de ontgroening. Organiseer specifieke ondersteuning voor mantelzorgers en vrijwilligers.

Beleidsindicator:
- Aantal mantelzorgers
- Aantal vrijwilligers
- Ervaren belasting door mantelzorgers
- Ervaren belasting door vrijwilligers
- Tevredenheid van mantelzorgers met de geboden ondersteuning
- Tevredenheid van vrijwilligers met de geboden ondersteuning

GGZ-problematiek
Onderzoek de stapeling voorzieningen jeugd
Uit de analyse blijkt dat er relatief vaak sprake is van stapeling van voorzieningen bij jeugd. Wanneer er zware jeugdtrajecten worden ingezet zijn dit er vaak meerdere, of lopen er ook lichtere trajecten naast GGZ-trajecten. De uitkomsten van deze analyse leveren onvoldoende gegevens op om hier echt actie op te kunnen ondernemen. Sluit hier aan bij de ingezette acties vanuit de Taskforce Jeugd.

Klanten RSD: problematiek op meerdere leefgebieden
Stem de voorzieningen jeugd en voorzieningen volwassenen met kinderen goed op elkaar af
Tevens valt uit de analyses niet op te maken in hoeverre de voorzieningen in een gezin worden afgestemd wanneer er sprake is van jeugdvoorzieningen én andere voorzieningen voor volwassenen, zoals schuldhulpverlening. Er is in de gezinscontext sprake van kruisbestuiving, waardoor problematiek op het ene leefdomein problematiek op een ander leefdomein kan veroorzaken. Ook in het geval van voorzieningen uit verschillende wetten dient de integrale aanpak in het gezin voorop te staan. Stem dit goed op elkaar af.

Uit het aanbod valt ten slotte moeilijk af te leiden of er vanuit beleid en uitvoering oog en begeleiding is voor de overgang van 18min naar 18plus. Gezien het feit dat de groep 18min met voorzieningen veelal kwetsbare inwoners betreft, is het goed na te gaan of er vanuit zowel beleid en uitvoering tijdens deze overstap oog is voor dit gegeven.

Monitoring
De algemene conclusie uit de analyse is dat er in Duiven relatief weinig data bekend is met betrekking tot het Sociaal Domein. Hieronder volgen daarom aanbevelingen om de monitoring te versterken.

Start met het meten van effecten
Eerder in dit document is al aangegeven dat er in het sociaal domein geen sprake is van effectmeting van ingezet beleid of ontwikkelde voorzieningen. Het meten van effecten kan een kwaliteitsimpuls geven aan het beleid. Door effecten te meten ontstaat er een cyclus waarbinnen het beleid steeds kan worden bijgesteld. Ga dus op zoek naar een manier om de effecten van het beleid te meten.

Maak gebruik van gegevens van zorgaanbieders
Door de inzet van Zorglokaal zal deze aanbeveling al worden uitgevoerd. Deze informatie zal helpen om de effectiviteit van de ingezette zorg door zorgaanbieders te meten. Zorglokaal zal medio 2020 actief gebruikt gaan worden. De eerste resultaten zullen in 2020 zichtbaar zijn.

Verkrijg inzicht in wie er gebruik maakt van welke voorliggende voorziening
Voorliggende voorzieningen zijn tot dusverre voor een zo breed mogelijk publiek en hoofdzakelijk signaal gestuurd ontwikkeld. Echter, gezien de risico factoren die omschreven zijn, zou het zinvol zijn om te inventariseren wie nu van welke voorziening gebruik maakt en of er risicogroepen tussen wal en schip vallen.

Beleidsindicator:
- Aantal inwoners dat gebruik maakt van de nulde lijn
- Belangrijkste hulpvragen bij doorverwijzen naar een voorliggende voorziening/nulde lijn
- Belangrijkste doelstellingen bij doorverwijzen naar een voorliggende voorziening/nulde lijn
- Effecten van ingezette zorg

Statushouders
Voor statushouders wordt momenteel nieuw beleid ontwikkeld, met het oog op de nieuwe Wet Inburgering die in 2021 ingaat. De aanbeveling hier is om dit zo veel mogelijk integraal beleid te ontwikkelen conform de geformuleerde uitgangspunten van de transformatie.

Indicatoren met bronvermelding

Indicator	**Bron**
jongeren met jeugdhulp	Central Station/Waarstaatjegemeente.nl
jongeren met jeugdbescherming	Central Station/Waarstaatjegemeente.nl
beëindigde jeugdhulptraject, voortijdig afgesloten	Waarstaatjegemeente.nl
demografische druk	Waarstaatjegemeente.nl
WMO cliënten met een maatwerkarrangement (aantal per 10.000 inwoners)	Central Station/Waarstaatjegemeente.nl
tevredenheid welzijnsvoorzieningen	Rapport Burgerpeiling - Het PON
inwoners met migratieachtergrond	CBS Statline
Client tevredenheid	Client ervaringsonderzoek
Mate van ervaren zelfredzaamheid	Client ervaringsonderzoek
bijstandsuitkering (aantal per 1000 inwoners)	Waarstaatjegemeente.nl
aantal schuldhulpverleningstrajecten	Central Station
kinderen opgroeiend in armoede	Waarstaatjegemeente.nl
éénouderhuishoudens	Waarstaatjegemeente.nl
achterstandsleerlingen	Waarstaatjegemeente.nl
jeugdwerkeloosheid	Waarstaatjegemeente.nl
aantal VVE-plaatsen	Op basis van het aantal subsidiebeschikkingen
Netto arbeidsparticipatie	Waarstaatjegemeente.nl
Aantal uitkeringsgerechtigden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt	RSD
Aantal vrijwilligers	Mikado
Aantal mantelzorgers	Waarstaatjegemeente.nl

Ten slotte
Al pratend, onderzoekend en schrijvend zijn ons, de schrijvers, een aantal zaken opgevallen die niet in dit document terecht zijn gekomen. Simpelweg omdat er op basis van de analyse geen plaats voor is gebleken. Toch willen we ze hier graag een plek geven omdat we ze te belangrijk vinden om weg te laten. Enkele opmerkingen tot slot dus:

Blijf het sport en verenigingsleven, de kunst en de cultuur ondersteunen. Ze zijn het sociale cement in de samenleving.

Blijf investeren in preventie!

Blijf investeren in een sterke lokale toegang. Zij zijn de mensen die de inwoners van dienst kunnen zijn door op de juiste wijze door te verwijzen naar de juiste voorzieningen.

Blijf inzetten op integrale samenwerking tussen beleid en lokale toegang.
Het sociaal domein is continue in beweging. Waarborg in de werkprocessen dat kan worden mee bewogen.

Hoewel dit document vooral de lokale analyse en het lokale aanbod in dienstverlening betreft, is de regionale samenwerking van essentieel belang binnen het sociaal domein. Koester de unieke samenwerkingsverbanden en blijf hierin investeren.

Ten tijde van het afronden van dit document zitten we middenin de Corona crisis. Juist nu blijkt hoe sterk de netwerken zijn die er bestaan in Duiven. En juist nu blijkt hoe waardevol dit is. Blijf hierin investeren!

Wouter Witteveen
Marjolein Prent

10

Bijlagen:

Voorzieningenveld volwassenen

Voorzieningen veld jeugd

Doelgroep	Voorziening	Inhoud voorziening	Nulde- eerste of tweede lijn
Volwassen met kinderen alleenstaand	Mantelzorg ondersteuning	Informatie voorziening en ondersteuning	0
	Inloop huis De Herberg	Omzien naar elkaar in een veilige omgeving/ontmoeting	0
	Huis van Droo	ontmoeting	0
	Connection en Kwartier maken	ondersteuning/inloop GGZ zowel individueel als collectief	0
	Dienstencentrum/WijHelpen app	vrijwilligers zijn beschikbaar voor hulp bij klusjes, boodschappen of bijvoorbeeld vervoer	0
	Financieel trefpunt	advies en ondersteuning bij problemen met administratie en financiën	0
	Taalmaatjes	vanuit de bibliotheek worden laaggeletterden ondersteund	0
	Sterk door taal/voorleestrein	individuele en collectieve begeleiding in taal en participatie	0
	Dagbesteding	diverse initiatieven voor ontmoeting en zinvolle dag invulling	0
	Plusbus	Mogelijkheden voor vervoer uitgevoerd door vrijwilligers	0
	Sociaal raadslieden	Hulp, advies en ondersteuning bij juridische en/of financiële zaken	0
	Levenscoaches	Client ondersteuning om het leven op de rit te krijgen of kortdurend bij life events, mensen met NAH/GGZ/Autisme/LVB	1
	Onafhankelijk cliënt ondersteuning	Cliënt ondersteuning door een onafhankelijke partij gedurende de periode dat zorg moet worden geregeld en ingeregeld	1
	Preventieve GGZ	Ontmoeting ouders met kwetsbaarheid/ Preventieve ondersteuning voor Mantelzorgers GGZ	0
	Schuldhulpverlening/vroeg er op af methode	Schuldenpreventie door de “vroeg-er-op-af-methode”. Dit betreft, in samenwerking met ketenpartners, vroeg signalering bij problemen met geld zoals betalingsachterstanden bij een verzekeraar of verhuurder.	0
	OZO verbindzorg i.s.m. hulpverleners en huisartsen	Digitale communicatie rondom cliënten en hun mantelzorgers	1
	Budgetcoaches	Coaching bij het oplossen van financiële problemen of het verkrijgen van inzicht en overzicht in financiën en administratie	1
	Gelrepas	Gelijke kansen voor kinderen en volwassenen in armoede	0
	Huiselijk geweld-veilig thuis	advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling	0
	RSD	Regionale Sociale Dienst voor uitkeringen en begeleiding naar werk	2
	Maatwerkvoorzieningen WMO	Huishoudelijke ondersteuning, Begeleiding, Dagbesteding, Beschermd Wonen, Hulpmiddelen, Woning aanpassingen, Vervoersvoorzieningen, Activerend werk	2
	Sport en verenigingsleven	De bekende sportclubs en ander verenigingsleven in Duiven	0
	Algemeen Maatschappelijk Werk Wijk opbouw werk	Psychosociale ondersteuning	1

		In buurten waar diverse problemen bij elkaar komen wordt een wijk opbouw werker ingezet om collectieve oplossingen te zoeken en de cohesie te versterken	0
Volwassen met kinderen samenwonend	Mantelzorg ondersteuning	Informatie voorziening en ondersteuning	0
	Inloop huis De Herberg	Omzien naar elkaar in een veilige omgeving/ontmoeting	0
	Huis van Droo	Ontmoeting	0
	Connection en Kwartier maken	ondersteuning/inloop GGZ zowel individueel als collectief	0
	Dienstencentrum/WijHelpen app	vrijwilligers zijn beschikbaar voor hulp bij klusjes, boodschappen of bijvoorbeeld vervoer	0
	Financieel trefpunt	advies en ondersteuning bij problemen met administratie en financiën	0
	Taalmaatjes	vanuit de bibliotheek worden laaggeletterden ondersteund	0
	Sterk door taal/voorleestrein	individuele en collectieve begeleiding in taal en participatie	0
	Dagbesteding	diverse initiatieven voor ontmoeting en zinvolle dag invulling	0
	Plusbus	Mogelijkheden voor vervoer uitgevoerd door vrijwilligers	0
	Sociaal raadslieden	Hulp, advies en ondersteuning bij juridische en/of financiële zaken	0
	Levenscoaches	Client ondersteuning om het leven op de rit te krijgen of kortdurend bij life events, mensen met NAH/GGZ/Autisme/LVB	1
	Onafhankelijk cliënt ondersteuning	Cliënt ondersteuning door een onafhankelijke partij gedurende de periode dat zorg moet worden geregeld en ingeregeld	1
	Preventieve GGZ	Ontmoeting ouders met kwetsbaarheid/ Preventieve ondersteuning voor Mantelzorgers GGZ	0
	Schuldhulpverlening/vroeg er op af methode	Schuldenpreventie door de “vroeg-er-op-af-methode”. Dit betreft, in samenwerking met ketenpartners, vroeg signalering bij problemen met geld zoals betalingsachterstanden bij een verzekeraar of verhuurder.	0
	OZO verbindzorg i.s.m. hulpverleners en huisartsen	Digitale communicatie rondom cliënten en hun mantelzorgers	1
	Budgetcoaches	Coaching bij het oplossen van financiële problemen of het verkrijgen van inzicht en overzicht in financiën en administratie	1
	Gelrepas	Gelijke kansen voor kinderen en volwassenen in armoede	0
	Huiselijk geweld en veilig thuis	advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling	0
	RSD	Regionale Sociale Dienst voor uitkeringen en begeleiding naar werk	2
	Maatwerk voorzieningen WMO	Huishoudelijke ondersteuning, Begeleiding, Dagbesteding, Beschermd Wonen, Hulpmiddelen, Woning aanpassingen, Vervoersvoorzieningen, Activerend werk	2
	Sport en verenigingsleven	De bekende sportclubs en ander verenigingsleven in Duiven	0

	Algemeen maatschappelijk werk	Psychosociale ondersteuning	1
	Wijk opbouw werk	In buurten waar diverse problemen bij elkaar komen wordt een wijk opbouw werker ingezet om collectieve oplossingen te zoeken en de cohesie te versterken	0
Volwassen zonder kinderen alleenstaand	Mantelzorg ondersteuning	Informatie voorziening en ondersteuning	0
	Inloop huis De Herberg	Omzien naar elkaar in een veilige omgeving/ontmoeting	0
	Huis van Droo	Ontmoeting	0
	Connection en Kwartier maken	ondersteuning/inloop GGZ zowel individueel als collectief	0
	Dienstencentrum/WijHelpen app	vrijwilligers zijn beschikbaar voor hulp bij klusjes, boodschappen of bijvoorbeeld vervoer	0
	Financieel trefpunt	advies en ondersteuning bij problemen met administratie en financiën	0
	Taalmaatjes	vanuit de bibliotheek worden laaggeletterden ondersteund	0
	Sterk door taal/voorleestrein	individuele en collectieve begeleiding in taal en participatie	0
	Dagbesteding	diverse initiatieven voor ontmoeting en zinvolle dag invulling	0
	Plusbus	Mogelijkheden voor vervoer uitgevoerd door vrijwilligers	0
	Sociaal raadslieden	Hulp, advies en ondersteuning bij juridische en/of financiële zaken	0
	Levenscoaches	Client ondersteuning om het leven op de rit te krijgen of kortdurend bij life events, mensen met NAH/GGZ/Autisme/LVB	1
	Onafhankelijke cliënt ondersteuning	Cliënt ondersteuning door een onafhankelijke partij gedurende de periode dat zorg moet worden geregeld en ingeregeld	1
	Preventieve GGZ	Ontmoeting ouders met kwetsbaarheid/ Preventieve ondersteuning voor Mantelzorgers GGZ	0
	Schuldhulpverlening/vroeg er op af methode	Schuldenpreventie door de “vroeg-er-op-af-methode”. Dit betreft, in samenwerking met ketenpartners, vroeg signalering bij problemen met geld zoals betalingsachterstanden bij een verzekeraar of verhuurder.	0
	OZO verbindzorg i.s.m. hulpverleners en huisartsen	Digitale communicatie rondom cliënten en hun mantelzorgers	1
	Budgetcoaches	Coaching bij het oplossen van financiële problemen of het verkrijgen van inzicht en overzicht in financiën en administratie	1
	Gelrepas	Gelijke kansen voor kinderen en volwassenen in armoede	0
	Huiselijk geweld en veilig thuis	advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling	0
	RSD Maatwerk voorzieningen WMO	Regionale Sociale Dienst voor uitkeringen en begeleiding naar werk	2

		Huishoudelijke ondersteuning, Begeleiding, Dagbesteding, Beschermd Wonen, Hulpmiddelen, Woning aanpassingen, Vervoersvoorzieningen, Activerend werk	2
	Sport en verenigingsleven	De bekende sportclubs en ander verenigingsleven in Duiven	0
	Algemeen maatschappelijk werk	Psychosociale ondersteuning	1
	Wijk opbouw werk	In buurten waar diverse problemen bij elkaar komen wordt een wijk opbouw werker ingezet om collectieve oplossingen te zoeken en de cohesie te versterken	0
Volwassen zonder kinderen samenwonend	Mantelzorg ondersteuning	Informatie voorziening en ondersteuning	0
	Inloop huis De Herberg	Omzien naar elkaar in een veilige omgeving/ontmoeting	0
	Huis van Droo	Ontmoeting	0
	Connection en Kwartier maken	ondersteuning/inloop GGZ zowel individueel als collectief	0
	Dienstencentrum/WijHelpen app	vrijwilligers zijn beschikbaar voor hulp bij klusjes, boodschappen of bijvoorbeeld vervoer	0
	Financieel trefpunt	advies en ondersteuning bij problemen met administratie en financiën	0
	Taalmaatjes	vanuit de bibliotheek worden laaggeletterden ondersteund	0
	sterk door taal/voorleestrein	individuele en collectieve begeleiding in taal en participatie	0
	Dagbesteding	diverse initiatieven voor ontmoeting en zinvolle dag invulling	0
	Plusbus	Mogelijkheden voor vervoer uitgevoerd door vrijwilligers	0
	Sociaal raadslieden	Hulp, advies en ondersteuning bij juridische en/of financiële zaken	0
	Levenscoaches	Client ondersteuning om het leven op de rit te krijgen of kortdurend bij life events, mensen met NAH/GGZ/Autisme/LVB	1
	Onafhankelijke cliënt ondersteuning	Cliënt ondersteuning door een onafhankelijke partij gedurende de periode dat zorg moet worden geregeld en ingeregeld	1
	Preventieve GGZ	Ontmoeting ouders met kwetsbaarheid/ Preventieve ondersteuning voor Mantelzorgers GGZ	0
	Schuldhulpverlening/vroeg er op af methode	Schuldenpreventie door de “vroeg-er-op-af-methode”. Dit betreft, in samenwerking met ketenpartners, vroeg signalering bij problemen met geld zoals betalingsachterstanden bij een verzekeraar of verhuurder.	0
	OZO verbindzorg i.s.m. hulpverleners en huisartsen	Digitale communicatie rondom cliënten en hun mantelzorgers	1
	Budgetcoaches	Coaching bij het oplossen van financiële problemen of het verkrijgen van inzicht en overzicht in financiën en administratie	1
	Gelrepas Huiselijk geweld en veilig thuis	Gelijke kansen voor kinderen en volwassenen in armoede	0

	RSD	advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling	0
	Maatwerk voorzieningen WMO	Regionale Sociale Dienst voor uitkeringen en begeleiding naar werk	2
	Sport en verenigingsleven	Huishoudelijke ondersteuning, Begeleiding, Dagbesteding, Beschermd Wonen, Hulpmiddelen, Woning aanpassingen, Vervoersvoorzieningen, Activerend werk	2
	Algemeen maatschappelijk werk	De bekende sportclubs en ander verenigingsleven in Duiven	0
	Wijk opbouw werk	Psychosociale ondersteuning	1
		In buurten waar diverse problemen bij elkaar komen wordt een wijk opbouw werker ingezet om collectieve oplossingen te zoeken en de cohesie te versterken	0
70 plus alleenstaand	Mantelzorg ondersteuning	Informatie voorziening en ondersteuning	0
	Activerend huisbezoek	Een kwetsbare inwoner wordt gedurende enige tijd gekoppeld aan een vrijwilliger met als doel langer zelfstandig thuis te wonen.	0
	Algemeen ouderenwerk	Bijeenkomsten ter voorkoming van eenzaamheid/telefooncirkel/wandelclub/informatie voorziening door vrijwilligers	0
	Inloop huis De Herberg	Omzien naar elkaar in een veilige omgeving/ontmoeting	0
	Connection en Kwartier maken	ondersteuning/inloop GGZ zowel individueel als collectief	0
	Dienstencentrum/WijHelpen app	vrijwilligers zijn beschikbaar voor hulp bij klusjes, boodschappen of bijvoorbeeld vervoer	0
	Financieel trefpunt	advies en ondersteuning bij problemen met administratie en financiën	0
	Taalmaatjes	vanuit de bibliotheek worden laaggeletterden ondersteund	0
	Dagbesteding	diverse initiatieven voor ontmoeting en zinvolle dag invulling	0
	Ketenzorg dementie	hulp/ondersteuning en case management bij dementie	0
	Senioren sociëteiten/ouderenbonden/De Wijkkern/Het Palet	Verenigingen in Duiven voor ontmoeting en activiteiten voor ouderen	1
	Aanschuiftafels	initiatieven om samen te eten	0
	Plusbus	Mogelijkheden voor vervoer uitgevoerd door vrijwilligers	0
	Sociaal raadslieden	Hulp, advies en ondersteuning bij juridische en/of financiële zaken	0
	Levenscoaches	Client ondersteuning om het leven op de rit te krijgen of kortdurend bij life events, mensen met NAH/GGZ/Autisme/LVB	0
	Onafhankelijke cliënt ondersteuning	Cliënt ondersteuning door een onafhankelijke partij gedurende de periode dat zorg moet worden geregeld en ingeregeld	1
	Schuldhulpverlening/vroeg er op af methode		1

	OZO verbindzorg i.s.m. hulpverleners en huisartsen	Schuldenpreventie door de “vroeg-er-op-af-methode”. Dit betreft, in samenwerking met ketenpartners, vroeg signalering bij problemen met geld zoals betalingsachterstanden bij een verzekeraar of verhuurder. Digitale communicatie rondom cliënten en hun mantelzorgers	0 1
70 plus samenwonend	Budgetcoaches Gelrepas Huiselijk geweld en veilig thuis Maatwerk voorzieningen WMO Sport en verenigingsleven Ouderenwerk/adviseur zorg en dienstverlening Bezoekdienst bij verlies van naasten	 Coaching bij het oplossen van financiële problemen of het verkrijgen van inzicht en overzicht in financiën en administratie Gelijke kansen voor kinderen en volwassenen in armoede Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling Huishoudelijke ondersteuning, Begeleiding, Dagbesteding, Beschermd Wonen, Hulpmiddelen, Woning aanpassingen, Vervoersvoorzieningen De bekende sportclubs en ander verenigingsleven in Duiven Onderhoudt contacten en bezoekt ouderen thuis Iedere inwoner die daar behoefte aan heeft wordt de mogelijkheid geboden om een vrijwilliger op bezoek te krijgen	1 0 0 2 0 1 0
	Mantelzorg ondersteuning Activerend huisbezoek Algemeen ouderenwerk Inloop huis De Herberg Connection en Kwartier maken Dienstencentrum/WijHelpen app Financieel trefpunt Taalmaatjes Dagbesteding Ketenzorg dementie Senioren sociëteiten/ouderenbonden/De Wijkkern/Het Palet Aanschuiftafel Plusbus Sociaal raadslieden	Informatie voorziening en ondersteuning Een kwetsbare inwoner wordt gedurende enige tijd gekoppeld aan een vrijwilliger met als doel langer zelfstandig thuis te wonen. Bijeenkomsten ter voorkoming van eenzaamheid/telefooncirkel/wandelclub/informatie voorziening door vrijwilligers Omzien naar elkaar in een veilige omgeving/ontmoeting ondersteuning/inloop GGZ zowel individueel als collectief vrijwilligers zijn beschikbaar voor hulp bij klusjes, boodschappen of bijvoorbeeld vervoer advies en ondersteuning bij problemen met administratie en financiën vanuit de bibliotheek worden laaggeletterden ondersteund diverse initiatieven voor ontmoeting en zinvolle dag invulling hulp/ondersteuning en case management bij dementie Verenigingen in Duiven voor ontmoeting en activiteiten voor ouderen initiatieven om samen te eten Mogelijkheden voor vervoer uitgevoerd door vrijwilligers Hulp, advies en ondersteuning bij juridische en/of financiële zaken	0 0 0 0 0 0 0 0 1 0 0 0 0 0

	Levenscoaches	Client ondersteuning om het leven op de rit te krijgen of kortdurend bij life events, mensen met NAH/GGZ/Autisme/LVB	1
	Onafhankelijke cliënt ondersteuning	Cliënt ondersteuning door een onafhankelijke partij gedurende de periode dat zorg moet worden geregeld en ingeregeld	1
	Schuldhulpverlening/vroeg er op af methode	Schuldenpreventie door de “vroeg-er-op-af-methode”. Dit betreft, in samenwerking met ketenpartners, vroeg signalering bij problemen met geld zoals betalingsachterstanden bij een verzekeraar of verhuurder.	0
	OZO verbindzorg i.s.m. hulpverleners en huisartsen	Digitale communicatie rondom cliënten en hun mantelzorgers	1
	Budgetcoaches	Coaching bij het oplossen van financiële problemen of het verkrijgen van inzicht en overzicht in financiën en administratie	1
	Gelrepas	Gelijke kansen voor kinderen en volwassenen in armoede	0
	Huiselijk geweld en veilig thuis	advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling	0
	WMO maatwerk voorzieningen	Huishoudelijke ondersteuning, Begeleiding, Dagbesteding, Beschermd Wonen, Hulpmiddelen, Woning aanpassingen, Vervoersvoorzieningen	2
	Sport en verenigingsleven	De bekende sportclubs en ander verenigingsleven in Duiven	0
	Ouderenwerk/adviseur zorg en dienstverlening	Onderhoudt contacten en bezoekt ouderen thuis	1
	Bezoekdienst bij verlies van naasten	Iedere inwoner die daar behoefte aan heeft wordt de mogelijkheid geboden om een vrijwilliger op bezoek te krijgen	0

Doelgroep	Voorziening	Inhoud voorziening	Nulde- eerste of tweede lijn
Zwangerschap	Verloskundige	Begeleiding vóór, tijdens en na de zwangerschap	1
	Kansrijke start	Project ter ondersteuning tijdens zwangerschap, geboorte en de eerste 1000 dagen bij kwetsbare ouders.	1
Vroege kindertijd	Kansrijke start	Project ter ondersteuning tijdens zwangerschap, geboorte en de eerste 1000 dagen bij kwetsbare ouders.	1
	VVE	Maatregelen die onderwijsachterstanden trachten te voorkomen dan wel verminderen bij de start van groep 3 in de basisschool	1
	Home-start	Vrijwilligers ondersteunen gezin	1
	Begeleide Omgangsregeling	Vrijwilligers helpen scheidende ouders	1
	Regionaal aanbod JGZ	Contactmomenten 0-18, Spreekuren, vaccinaties, consultatiebureau	0
	Lokaal aanbod	Extra spreekuren, huisbezoeken, huisvesting, stevig ouderschap, prenataal huisbezoek, voorzorg	1
	Huiselijk geweld/Veilig Thuis	Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling	0
	Maatwerkvoorzieningen jeugdhulp	Jeugdzorg aanbieders leveren behandeling en begeleiding op maat voor het kind	2
	Buurtgezinnen	Kind wordt af en toe ondersteund in ander gezin	1
	Integrale vroeghulp	Begeleiding naar juiste voorziening voor jonge kinderen met een ontwikkelingsachterstand	1
	Baby en peutercafe	Ontmoetingsplek voor ouders met jonge kinderen	0
	POH JGGZ	Praktijkondersteuner huisarts gespecialiseerd op jeugd GGZ	1
	Voorleestrein	Met de voorleestrein bezoeken vrijwilligers gezinnen thuis waar kinderen een taalachterstand hebben of dreigen te ontwikkelen	0
	Preventief aanbod GGNet brussen	Voorziening voor broertjes/zusjes van kinderen met een psychiatrische aandoening	2
	Ondersteuning ouder-kind KOPP	Ondersteuning voor kinderen die een ouder hebben met een psychiatrisch beeld	2
	OBO (Ouder-Baby Ondersteuning)	Ondersteuning van ouder met psychiatrisch kwetsbaarheid ten behoeve van hechting kind	2
	Speelotheek	Soort bibliotheek waar kinderen speelgoed kunnen lenen	0
Basisschoolleeftijd	Begeleide Omgangsregeling	Vrijwilligers helpen scheidende ouders	1
	Regionaal aanbod JGZ	Contactmomenten 0-18, Spreekuren, vaccinaties	0
	Lokaal aanbod	Extra spreekuren, huisbezoeken, huisvesting, stevig ouderschap, prenataal huisbezoek, voorzorg	1
	Huiselijk geweld/Veilig Thuis	Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling	0
	Buurtgezinnen	Kind wordt af en toe ondersteund in ander gezin	1
	Vrijwillige jongerencoach	Individueel begeleiden van jongeren	1
	Jongerenwerk	Verbinder, aanspreekpunt	0
	Doelgroepenvervoer	Het vervoeren van leerlingen die niet zelfstandig kunnen reizen	2
	Reiskoffer	Project dat leerlingen traint en begeleidt naar zelfstandig reizen met het OV	1
	Aanbod op basisscholen	Voorlichting Halt over groepsdruk en jeugdcriminaliteit	0
	Zomerschool	3 weken (9 ochtenden) educatieve activiteiten gericht op taal	0
	Combinatiefunctionarissen	Sport- en cultuuractiviteiten, gymonderwijs PO	0
	Scouting	Aanbieden van scoutingactiviteiten voor haar leden	0
	Jeugdsportfonds	Kinderen met minima inkomen laten deelnemen aan sport	0
	Stichting Leergeld	Kinderen met minima inkomen laten deelnemen aan sport	0
	Gelre Pas	Inwoners met minima inkomen laten deelnemen aan sport en/of maatschappelijke activiteiten	0
	Mantelzorgondersteuning	Ondersteuning voor kinderen die mantelzorger zijn	0
	Maatwerkvoorzieningen jeugdhulp	Jeugdzorg aanbieders leveren behandeling en begeleiding op maat voor het kind	2
	Voorleestrein	Met de voorleestrein bezoeken vrijwilligers gezinnen thuis waar kinderen een taalachterstand hebben of dreigen te ontwikkelen	0
	POH JGGZ	Praktijkondersteuner huisarts gespecialiseerd op jeugd GGZ	1
	Uniek sporten	Aanbod om inwoners met een beperking toch te kunnen laten sporten	1
	Jongerenontmoetingsplaats	Een ontmoetingspunt georganiseerd door vrijwilligers	0
	SOVAtraining Santé	Sociale vaardigheidstraining georganiseerd door maatschappelijk werk voor basisschoolkinderen	0
	Minimaregeling gemeente	Extra middelen om voor het kind bijvoorbeeld schoolspullen e.d. te kunnen kopen	0
	Vindplaatsgericht werken	Aanspreekpunt voor kinderen en docenten om bovenschoolse problematiek te bespreken	0
	Sport en verenigingsleven	De bekende sportclubs en ander verenigingsleven in Duiven	0
	Speelotheek	Soort bibliotheek waar kinderen speelgoed kunnen lenen	0
	Bibliotheek	De bibliotheek in Duiven, waar boeken kunnen worden geleend	0
Adolescentie	Begeleide Omgangsregeling	Vrijwilligers helpen scheidende ouders	1
	Regionaal aanbod JGZ	Contactmomenten 0-18, Spreekuren, vaccinaties	0
	Lokaal aanbod	Extra spreekuren, huisbezoeken, huisvesting, stevig ouderschap, prenataal huisbezoek, voorzorg	1

	Huiselijk geweld/Veilig Thuis	Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling	0
	Buurtgezinnen	Kind wordt af en toe ondersteund in ander gezin	1
	Vrijwillige jongerencoach	Individueel begeleiden van jongeren	1
	Jongerenwerk	Verbinder, aanspreekpunt	0
	Doelgroepenvervoer	Het vervoeren van leerlingen die niet zelfstandig kunnen reizen	2
	Reiskoffer	Project dat leerlingen traint en begeleidt naar zelfstandig reizen met het OV	1
	Mantelzorgondersteuning	Ondersteuning voor kinderen die mantelzorger zijn	0
	Aanbod op Candea College	Voorlichting over groepsdruk, sexting, online veiligheid, voorlichting weerbaarheid, media, alcohol en drugs.	0
	AMW op het Candea college	Vindplaatsgericht werken AMW	0
	Maatwerkvoorzieningen jeugdhulp	Jeugdzorg aanbieders leveren behandeling en begeleiding op maat voor het kind	2
	Uniek sporten	Aanbod om inwoners met een beperking toch te kunnen laten sporten	1
	POH JGGZ	Praktijkondersteuner huisarts gespecialiseerd op jeugd GGZ	1
	Combinatiefunctionaris	Functionaris die ten doel heeft sport en cultuur te bevorderen onder kinderen. Biedt soms zelf ook aanbod aan	0
	Maatschappelijke stages	Kinderen op middelbare school lopen stage om maatschappelijke betrokkenheid te bevorderen	0
	Begeleiden autisme groep	Jongeren met autisme ontmoeten elkaar onder begeleiding	0
	Vindplaatsgericht werken	Aanspreekpunt voor kinderen en docenten om bovenschoolse problematiek te bespreken	0
	Sport en verenigingsleven	De bekende sportclubs en ander verenigingsleven in Duiven	0
	Bibliotheek	De bibliotheek in Duiven waar boeken kunnen worden geleend	0
Jongvolwassen	Begeleide Omgangsregeling	Vrijwilligers helpen scheidende ouders	1
	Regionaal aanbod JGZ	Contactmomenten 0-18, Spreekuren, vaccinaties	0
	Lokaal aanbod	Extra spreekuren, huisbezoeken, huisvesting, stevig ouderschap, prenataal huisbezoek, voorzorg	1
	Huiselijk geweld/Veilig Thuis	Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling	0
	Vrijwillige jongerencoach	Individueel begeleiden van jongeren	1
	Jongerenwerk	Verbinder, aanspreekpunt	0
	Doelgroepenvervoer	Het vervoeren van leerlingen die niet zelfstandig kunnen reizen	2
	Reiskoffer	Project dat leerlingen traint en begeleidt naar zelfstandig reizen met het OV	1
	Mantelzorgondersteuning	Ondersteuning voor kinderen die mantelzorger zijn	0
	Praktijkleerroute	ROC-studenten die stage lopen bij maatschappelijke instellingen in Duiven	0
	Maatwerkvoorzieningen jeugdhulp	Jeugdzorg aanbieders leveren behandeling en begeleiding op maat voor het kind	2
	Jongerenloket RSD	Hier kunnen jongvolwassenen heen met vragen rond werk en inkomen	0
	Sport en verenigingsleven	De bekende sportclubs en ander verenigingsleven in Duiven	0
	Bibliotheek	De bibliotheek in Duiven waar boeken kunnen worden geleend	0